ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ХҮСЭН

...ЦК-гай февралиин ...тогтоолые бэелүүлэн, ...манай колхоз болон ...ай партийна организа... ...худөө ажахын үйлэдбэ... ...ехэтэй болгохо, жэл... ...баян ургаса ургуулжа ...мал ажалhаа алибаа ...элбэгээр абажа, гүрэн... ...ойгоор худалдаха тушаа ...мэри хэжэ байна. Пар... ...анизацинуудай гол ан... ...үйлэдбэридэ хандуулаг... Энэньшье ойлгосотой. ...байгуулгада үйлэдбэ... ...шухала үүргэ дүүргэнэ. Имагтал үйлэдбэри ...хоор хүгжөөгөөд бай... ...мышленность болон худөө ...хүсэн түгэлдэрөөр дэб... ...байбал, совет хүнүүдэй ...эрилтэнүүдые хүсэд ...хангажа, арад зонойн... ...тэниглэн байдалые улам ...үргэнөөр hайжаруулха ...лабтай.

...нгаа экономико эрид ...hайжаруулха, ажахыгаа ...талаарнь ашаг ехэтэй, ...эй болгохые оролдохо ...лхоз болон совхозой пар... ...организациин шухалын ...зорилго байhаниинь эн... ...лирнэ. Энэ зорилгоёо зү... ...роод, шадамараар бэе... ...байhан партийна орга... ...уд ажал хүдэлмэридөө бага бэшэ амжалта туйлана. Тэдэнэр колхоз болон совхозойнгоо үйлэдбэридэ гүнзэгы нүлөө үзүүлнэ, партийна хүтэлбэриеэ хангана.

Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Дзержинский» совхозые хараад үзэбэл, энэ ажахы урагшаа амжалтатайгаар дабшажа ябана. Эртын ургамалнуудые республика соогоо хамагhаа түрүүн тарижа дүүргээ. Мүнөө кукуруза, саахарай свёкло тарижа захалаа. Тарилгынь шанар hайн байна. Шэнниисэ хэрээhэлүүлэн таригданхай. Тракторна агрегадууд түрүү арга хэрэглэн, бүлэгөөрөө хүдэлнэ. Тарилгынь газар нёдондо уhалагдаагүй шахуу байhан аад, энэ жэлдэ 500 гаран гектар уhалагданхай. Саахарай свёклын таригдаха газарта самолёдоор үтэгжүүлгэ түрүүшынхеэ хэгдээ. Ерэхэ намар баян ургаса абаха байhандаа совхозой хүдэлмэришэд лаб найданхай. Гүрэнэйнгөө урдахи уялгаяа совхоз нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Түрүүшын кварталда гүрэндэ мяха, үндэгэ худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, hүөөр хахад жэлэйнгээ түсэб бэелүүлээд байна.

Совхозой хүдэлмэриин иимэ урагшатайгаар ябажа байhанда партийна организациин үүргэнь ехэ (парткомойнь секретарь И. Т. Хлызов). Партком үйлэдбэриин харюусалгатай участогууд дээрэ коммунистнуудаа зүбөөр хубаарилан табинхай. Партиин 80 гаран гэшүүдhээ 70 гараниинь сэхэ үйлэдбэри дээрэ ажаллана. Тракторна бригада бүхэндэ партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Тиигээд коммунистнууд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, үйлэдбэри дээрэ түрүү үүргэеэ дүүргэнэ, бусадта эрхим hайн ульгэр жэшээнүүдые харуулна. КПСС-эй ЦК-гай февралиин Пленумэй тогтоолой ёhоор, үйлэдбэридөө тусгаар мэргэжэл олгожо, ашаг ехэтэй болгохо тушаа нилээд юумэн хэгдэжэ байна. Партийна организациин алишье талаараа хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхээд, үүсхэл оролдолго гарган, хүнүүдые шэн габьяата ажалда зоригжуулан, арад зонтой нягта барисаатайгаар хүдэлжэ байhан газарта амжалтын туйлагдадаг байhаниинь «Дзержинский» совхозой партийна организациин жэшээ дээрэhээ харагдана. Олониитэ ажалшадтай нягта холбоо барисаатай, тэдэнэй эрилтые гүнзэгыгөөр мэдэдэг, hайнаар хангадаг байhанаараа партийна организаци хүсэтэй.

Зүгөөр зарим партийна организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, үйлэдбэридэ өөрынгөө нүлөөе хүсэд дүүрэнээр үзүүлнэгүй, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудайнгаа түрүү үүргые хангажа бирангүй. Энээнэй гол шалтагаан юуб гэхэдэ, түбхын түрүүн дэ ажалшадтай тэдэнэй холбоо барисаань ехэ hула байна. Колхоз болон совхозой эрхим hайн ажалшад, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон замай залуушадые партида абаха тушаа хүдэлмэри ябуулагданагүй. Зарим ажахынуудай партийна организацинууд хэдэн жэлэй турша соо огто урганагүй. Энээнийе зүбтэйдэ тоолохын аргагүй. Партида эрхимэй эрхимүүдые, ганса гансаарнь нарин нягтаар шалгажа абаха гээшэ тон зүб. Теэд колхоз, совхозуудта сэхэ үйлэдбэри дээрэ үнинhөө хойшо хүдэлжэ ябаhан замай залуушад үсөөн гээшэ аал?

Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлениин Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гээгдэлдэ ороhоор үнинэй. Үйлэдбэринь түргэнөөр хүгжэнэгүй. Колхозойнь олзо доход тон бага байhаар. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, адууhа малайнь тоо толгой олошорногүй, ашаг шэмэнь дээшэлнэгүй. Жэл бүхэндэ шахуу ургаса ехэ багаар абтана. Түрүү шэнэ юумэнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Теэд үйлэдбэриин эрид түргэнөөр хүгжөөгүй байгаа hаань, хаанаhаа, юун дээрэhээ олзо доход орохо юм. Энэ колхозой партийна организациин хүдэлмэриин дутагдалнууд эли тодоор харагдана. Колхозой 30 гаран коммунистнуудhаа газар таряалан дээрэ миил 3 хүн хүдэлнэ. Колхоз соонь гансахан коммунист-механизатор тоологдоно. hаалишадаар миил хоёр коммунист хүдэлнэ. Гахайшадай дунда нэгэшье коммунист байхагүй. Теэд 1963 ондо, 1964 оной түрүүшын квартал соо тус колхозой партийна организаци нэгэшье хүнийе партида абаагүй байха юм. Али колхоз соонь hайнаар хүдэлжэ байhан үйлэдбэриин түрүүшүүл үгы юм гү? Этигэхээр бэшэ байна. Теэд замай залуушадай үгышье байгаа hаань, эндэ баhа партийна организаци зэмэтэй бэшэ аал? Шэнжэлэн хараад үзэхэдэ, гээгдэлдэ ороhон ажахынуудай партийна организациин хүдэлмэринь тэрэшэлэн хангалтагүй байдаг байна.

Мүнөө үедэ колхоз, совхозуудай партийна организацинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй хүдэлмэрине эрид hайжаруулха, олониитэ ажалшадтай тэдэнэй холбоо барисаае бүхэжүүлхэ гээшэ тон ехэ удха шанартай. Колхоз болон совхозой партийна организациин хүсэтэй байха тума ажахынь амжалтатайгаар урагшаа дабшана. Хүдэлмэреэ алишье талаарнь зүбөөр эмхидхэжэ шадаhан партийна организацинууд хамтын томо үйлэдбэрине эмхидхэгшэ, шэнэ түрүү арга методүүдые дэлгэрүүлэгшэ, нэбтэрүүлэгшэ, ажалшадай үнэн сэхэ ударидагшань байhан, үүргэеэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ.

Колхоз болон совхозойнгоо үйлэдбэрине гүнзэгыгөөр мэдэхэ, партийна бүхы хүдэлмэреэ үйлэдбэритэй нягта холбоотойгоор ябуулха, коммунистнуудай түрүү үүргэеэ бэелүүлгэдэнь али болохоор туhалха гээшэ партийна организаци бүхэнэй нангин зорилгонь болоно. Тиигэбэл партийна организаци хэзээшье хүсэтэй байха бшуу.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 120 (10488) | 1964 оной майн 22, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...хаарай свёклын баян ургаса абаха зорилго Дзержинскиин ...тэ совхозой (Мухар-Шэбэрэй управлени) механизаторнууд ...табинхай. Тэдэнэр газараа уhалха, элдүүрилхынгээ хажуу... ...минеральна үтэгжүүлгээр шанаржуулна. Минеральна үтэг... ...сасаха хүдэлмэри энэ жэлдэ самолёдоор хэгдэнэ. Хоёр... ...рэй туршада аяар 250 гектар газар үтэгжүүлэгдээ. ЗУ... ...ДЭЭРЭ: самолёдоор минеральна үтэгжүүлгэ сасажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

...ханизаторнуудта—концерт

...лай хабада таряашадта hонирхолтой концертнүүдые табихада ...шье ёhотой! hаяхан «Комсомольский» совхозой Улаан-малшанай ...Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй Культурын байшангай уран hайханай ...льностиинхид ерэжэ, концерт харуулба. Программадань элдэб ...хатар, танцанууд ороно.

...граммаяа тэдэнэр шадамараар бэелүүлжэ, ажалшадые ехээр hо... Дуу, танца гүйсэдхэгшэдэй дундаhаа Наталья Афанасьева, ...Иванов, Валентина Сипина, Петр Иванов, Эля Маркизова гэгшэд ...шалгаржа, зондо магтуулба.

...ан-Үдын локомотив-вагон заhабарилгын заводойхид шефтээ аба...хоздоо туhаламжа хүргэжэ, иимэ хүдэлмэри ябуулжа байгаа юм. ...мүнөө Яруунын, Иисэнгын совхозуудай полевой стан дээгүүр, ...фермэнүүдээр ябажа концертнүүдые харуулха хүсэлтэй.

Ц. ДУГАРОВ,
манай тусхай корр.

...ын аймаг.

УРГАСЫН ХОЙНОhОО ХАРУУhАЛХА САГ ЕРЭЭ

ТАРЯАН ДЭЭГҮҮР БОРНОЙЛНО

ЧИСААНА. Хэдэн үдэрэй урда тээ ороhон бороогой hүүлээр наратай дулаахан байгаад, тариhан газарай хүрьhэн дээрэhээ нимгэхэнээр хатажа хальhатаа.

Тиимэhээ манай совхозойхид таряалангай шииг нойтоной ехээр хатахагүйн тула эртэ тариhан газараа борнойлжо захалба. hая гаража байhан таряанай ургасые дээрэhээнь борнойлходо, нарай эшэнь гэмтэжэ болохо гээд зариман айдаг. Энэ тиимэ бэшэ. Таряалангай дээрэхи хатаhан хальhые борнойлжо буталхада, шииг нойтониинь hайн баригдаха, мүн hая гаража байhан элдэб буртаг үбhэншье үгы хэгдэхэ юм.

Мүнөө совхозой 4-дэхи, 1-дэхи, 3-дахи фермэнүүдтэ эртын ороохото ургамалнуудай тарилгын дүүрэмсээр хэдэ хэдэн тракторнуудые табижа, бүри эртэ тариhан газарай ургаса дээгүүр борнойлжо байна. Бүхыдөө 1000 гаран гектар шэниисэ, хара таряанай ургаса борнойлогдоо. Таряанай гарасашье хаа хаанагүй жэгдэ hайн.

А. АНДРЕЕВ.
Чисаанын совхозой главна агроном.
Хориин үйлэдбэриин управлени.

КУКУРУЗА тарилгдажа эхилбэ

ХЭРЭН. (Телефоноор абтаба). Тээсгэнэй газарай хурьhэнэй үшөө хүсэд дулаасажа, кукуруза тарихаар болоодүй байхада Галбайн отделениин кукурузашан, коммунист Д-Ц, Осоров ороohото ургамалнуудай тарилгада хабаадалсаа hэн.

— Энэ халуун үедэ юун гэжэ миин hуухабши даа. Кукурузымни газарта хэгдэхэ ёhотой бүхы хүдэлмэри хэгдээ, тарижа эхилэ гэмээр лэ болонхой. Гансал саг үшөө эртэхэн байна,— гээд нүхэр Осоров хэлэдэг бэлэй.

Нээрээшье тэрэ таряалан дээрээ 1600 тонно шэбхэ гаргаад, га бүридэ 2,5 центнер аммиагай уhа оруулаа юм. Тиигээд майн 19-нэй үдэр звеногойнгоо тракторист нүхэр Истаевта иигэжэ хэлэбэ:

— Газарнайшье яhала дулаасаа даа. Үглеедэр тарижа эхилхэ болоо бди.

Тиигэжэ Түнхэнэй үйлэдбэриин управлениин «Восточные Саяны» колхозой кукурузашан Д-Ц. Осоров ажахы соогоо эгээн түрүүлэн, полиин «хатаниие» квадрат гарган тарижа захалаа. Тэрэнэй удаа колхозой бусадшье кукурузашад тарилгадаа жэгдэрэн оробо.

Унжагайгаар, муу шанартайгаар

Жэлhээ жэлдэ шииг нойтоор ядалдадаггүй Байгал шадархи ажахынуудай хабарайнгаа тарилгые түлэг дундаа хэжэ байhан үетэй. Гэбэшье эндэхид нэгэ жэгдээр ажал хүдэлмэреэ эмхидхээд, эршэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байна гэхын аргагүй. Үнгэрхэдөө, зарим ажахынууд нилээд гээгдэлдэ оронхой.

Иимэ ажахынуудай нэгэн Байгалай совхоз болоно. Эндэхид hаянайл жэгдэржэ тарилгадаа ороо. Тиихэ мүртөө нобшо нозогоор хүдэлмэреэ эмхидхэжэ, тарилгаяа шанар муутайгаар хэнэ. Жэшээнь, тус совхозой 2-дохи отделениин тракторист Г. Залуцкий, сеялкэшэд Я. Зорин, Ю. Залуцкий гэгшэд Бугор гэжэ полидо ажаллахадаа ёhoop тааруулан тодхогдоогүй сеялкэнүүдээр тарилга хэжэ, 52 гектарта үрэhеэ нэгэ жэгдээр хүрьhэн соо оруулжа шадаагүйhөөнь болошо, тэдэнь газар дээрэ ирайлдажа хэбтэхэ юм.

Иимэрхүү ушар Тресковой отделенидэшье мүн лэ үзэгдэжэ байна. Эндэхи Волошиха гэжэ полидо хүдэлhэн механизаторнууд нүхэд Бахаров, Бурдуковский, Соболев, Серебряков гэгшэд үрэhеэ гүйхэндэ hуулгаhан байна. Тиихэдэ 1-дэхи отделениин Большереченскэ бригадын тракторнууд нэгэ халаанда хүдэлгэгдэнэ. Тарилгадаа хожомдожо ороhон хадаа бүхы тракторнуудаа үдэр hүнигүй ашаглаха байгаа ха юм даа. Теэд тиимээр хүдэлмэреэ эмхидхээгүй байшоо. Тэрэнэй хажуугаар эндэхи механизаторнуудые хамтын эдеэгээр ханганагүй. Тэрээнhээ болошо механизаторнууд полиhoo хэдэн километр холо байhан тосхоноо, гэртээ ошожо эдеэлдэг шуу.

«Заветы Ильича» колхоздо баhал тарилгын агротехникэ хазагайруулагдана. Эндэ борнойлоогүй намарай паарта үрэhэ hуулгаhан баримта элирхэйлэгдээ. Илангаяа Татауровай, Троицкын бригадануудта дутагдал олоор ушарна.

Г. ХОГОЕВ.
Кабанскын үйлэдбэриин управлени.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ

1964 оной майн 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Үйлэдбэриин управленинүүд	Тариг-даhаниинь бү-хыдөө	Тэрэ тоодо шэниисэ	Горох	Хар-, таабха	Саахарай свекло (фаб-рична)	Куку-руза
Баргажанай	54	91	57	10	—	0,7
Зэдын	49	95	19	18	—	—
Яруунын	34	83	90	—	—	—
Кабанскын	53	86	92	15	—	—
Хяагтын	58	92	83	12	4	0,5
Мухар-Шэбэрэй	58	86	44	13	8	2
Түнхэнэй	52	87	80	15	—	—
Улаан-Үдын	65	96	62	19	4	6
Хориин	56	86	70	—	—	—
Баунтын	18	—	—	—	—	—

Зумбараа олоор хюдана

Урин дулаанай үе үдэр хоногой үнгэрхэ бүри налгайгаар айлшалан ерэжэ, заха хизааргүй гэхээр Хүнтэйн тала баруун, зүүн тээшээ хүхэрэн, намжааран харагдана.

Эртэ тариhан шэниисэ үдхэнөөр паглайн гаража, наранай элшэдэ аярхан, ногоон долгилходоно. Үдэршье, hүнишье илгаагүй, минута алгасгүй гэхээр трактор агтын аялга нугалбари бүхэндэ эршэдэн зэдэлнэ.

11 жэлэй болзортой Аргадын дунда hургуулиин бүхы багшанар, hурагшад хүдөө ажахые ашаг ехэтэйгээр хүгжөөхэ хэрэгтэ hуралсалайнгаа забhарта хабаадажа, хубитаяа оруулна. Юуб гэхэдэ эндэхи бүхы hурагшад оршон тойронхи Аргадынгаа совхозой таряалангай хоротоние —зумбараае бүгэдын хүсөөр алажа хюдажа эхилэнхэй. Хэдыхэн үдэрэй туршада эдэбхитэй бэрхэ hурагшадынь 6-7, заримаaниинь арбаадшье зумбараа тус бүридөө алаад байна. Нэгэ зумбараае алахада хэды шэнээн совхозой ороohо таряан алмагданаб гэжэ үхибүүн бүхэн, ехэ багагүй, hайса мэдэнэ.

Аргадын совхозой түбтэ ажаhуудаг hурагшад hуртуулида орооггүй үхибүүдшье олон зумбараануудые утажа, уhа шудхажа, урьхадажа, хабхаанаар хабшажа алаа.

Д. ЧИМИТОВ,
манай тусхай корр.

Н. С. Хрущев ОАР-ай профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаба

КАИР майн 20. (ТАСС-ай тусхай корр.). Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущев Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ мүнөөдэр айлшалба.

Каирай губернаторствын байшан тээшэ Н. С. Хрущев президент Гамаль Абдель Насер болон вице-президентнүүдтэй хамта ерэбэ. Египедэй профсоюзуудай түлөөлэгшэд хүндэтэ айлшанаа халуунаар амаршалаа.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын Профсоюзуудай федерациин түрүүлэгшэ Ахмед Фахим ОАР-ай профсоюзуудай зүгhөө Н. С. Хрущевые амаршалба.

Удаань ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насер үгэ хэлээ.

Президентын үгэ хэлэhэнэй hүүлдэ Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевто үгэ үгтэнэ.

Н. С. Хрущевой хэлэhэн үгые эндэ сугларагшад тон ехэ анхаралтайгаар шагнаа, нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

hүүлээрнь Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын хүдэлмэришэдэй, профсоюзуудай зүгhөө Н. С. Хрущев болон президент Насерта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа.

Н. С. Хрущев Ирагай республикын президент Арефтэй уулзаа

КАИР, майн 20. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев мүнөө үедэ Каирта байhан Ирагай Республикын президент маршал Абдель Салям Арефтэй тэрэнэй гуйлтаар майн 20-до уулзажа, хоёр талада хамаатай асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэбэ.

Энэ хөөрэлдөөн хани ёhоной оршон байдада үнгэрөө.

СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Ирагай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Субхи Абдель Хамид хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа. СССР-эй МИД-эй Зүүн зүгэй оронуудай таhагые даагша А. Д. Шиборин хөөрэлдөөндэ байлсаа.

Н. С. Хрущев ОАР-ай национальна суглаанай эхэнэр-депутадуудтай хөөрэлдэбэ

КАИР, майн 20. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын национальна суглаанай бүлэг эхэнэр-депутадуудтай уулзажа, хани ёhоной хөөрэлдөө хэбэ.

Национальна суглаанай депутадууд Карима Эль-Аруси, Наваль, Амер, Муфида Абдель Рахман, Альфат Кямель, Басина Ат-Тавель, Фатима Диаб, Зухара Рагаб болон Айша Хасанейб гэгшэд хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Национальна суглаанай депутадууд ОАР-ай эхэнэрнүүдэй байдал тухай hанамжануудаа хэлэhэн, оронойнь нийтэ-политическэ ажабайдалда эхэнэрнүүдэй үргэнөөр хабаадалсадаг болоhон тухай Н. С. Хрущевто хөөрэжэ үгөө.

Н. С. Хрущев эхэнэрнүүдэй табиhан асуудалнуудта харюусажа, гүрэнэй ажал ябуулгада, нийтэ-политическэ ажахын болон соёл культурын ажабайдалда Советскэ Союзай эхэнэрнүүдэй тон шухала үүргэ дүүргэдэг байhан тухайнь хөөрэжэ үгөө. Социалис эмхи дээрэ ороноо шэнэдхэн хүгжөөхэ тон харюусалгатай хэрэгтэ Египедэй эхэнэрнүүдэй ёhото hуури эзэлхыень Н. С. Хрущев хүсэбэ.

Н. П. Хрущева, СССР-эй ОАР-та байдаг элшэн сайд В. Я. Ерофеев хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа.

Совет парламентын делегациин Японодо байhан тушаа

ХИРОСИМА. майн 21. (ТАСС-ай тусхай корр.). А. И. Микоян түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци үсэгэлдэр Хиросимын префектурын управлени ерэбэ. Хиросимын префектурын губернатор И. Нагано, префектурын суглаанай түрүүлэгшэ С. Хияма, префектурын суглаанай депутадууд тус делегацие угтаа. Губернатор делегацие халуунаар амаршална. Хиросимада болоhон аюулта ушар тухай hануулаад, тус городой ажалшад богонихон болзор соо городоо hэргээн бодхоогоо гэжэ тэрэ хэлэнэ.

А. И. Микоян Хиросима городой хүн зоной, засагаархинай бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байhан тухайнь тэмдэглээд, энэ городтой адлишуу түүхэтэй Волгоград хотын ажалшадтай холбоотой байхыень дурадхаба.

Удаань делегаци мэрэй байшанда ерээ. А. И. Микоян СССР-эй Верховно Соведэй делегациин зүгhөө Хиросимын арад зондо халуун баярые хүргэнэ. Немец булимтарагшадта эсэргүү хүшэр хүндэ дайе бэе дээрээ үзэжэ гараhан совет арадта хиросимайхидай үзэhэн гасалан зоболон тон ойлгосотой юм гэжэ тэрэ хэлэнэ.

hүүлээрнь делегаци эб найрамдалай паркда ошобо. А. И. Микоян, СССР-hээ Японодо байдаг элшэн сайд В. М. Виноградов атомна бомбодо дайрагдажа наhа бараhан хүнүүдэй дурасхаалда табигдаhан памятнигай дэргэдэ венок табина.

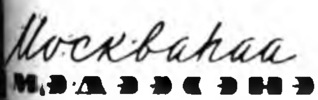

...оной эдир ленинецүүдэй ...миллионно отряд энэ са...тасэжэ ядан хүлеэhэн бай... ...майн 20-до Кремлиин ку...туд зэдэлжэ, бүхэсоюзна ...линейкын эхилhэн тухай ...бэ. Энэ hайндэр пио...үүдэй организацида В. И. ...эй нэрэ олгоhонhoo хой...эрhэн 40 жэлэй ойдо зо...гдана.

...оной бүхы нютагуудай ...ригшад 200 мянга шахуу ...рскэ тугуудые маршын ...доро абажа гараба. Үхи... ...тэй хамта хүндэтэ айлшад ...унис партиин үнинэй гэ... Совет Армиин, Флодой ...эд, комсомолшууд зогсо...

...ловой областиин Добро... гэжэ багахан тосхоной ...шадта туйлаhан амжалта ...аа рапорт үгэхэ эрхэ ...оно. Дэлхэйн түрүүшын ...-космонавт В. Николае...решковагай үгэhэн вымпел ...до жэлэй октябриин 2-...эдэhээ эхилжэ, орон соогуур аяншалжа эхилhэн юм. Баатар эхэнэртэй хамта замбуулин дайдада гаража ерэhэн энэ улаахан вымпелдэ хүртэхын түлөө ороной эрхим отрядууд мүрысэhэн байна. Хэдэн үдэрэй үнгэрхэдэ энэ вымпел Москвагай Улаан талмай дээрэ аяншалгаяа дүүргэхэ юм.

Ильичэй ашанар салют үгэнэ

Эдир пионернүүдэй hайндэр

Советскэ Союзай Герой, лётчик-космонавт Павел Попович то үгэ үгтэнэ. Ерээдүйн пионернүүд Ленинскэ хада дээрэхи Пионерэй алдарай музей ерэжэ, энэ вымпелыетнай хараад, эстафето-номыетнай уншахадаа, танай хэр зэргээр hуража, нүхэсэжэ, аха хүнүүдтэ туhалжа байhыетнай мэдэжэ абахадаа, бэрхэл хүнүүд байнат даа! гэжэ хэлэхэ байха гээд Павел Попович хэлэнэ. Советскэ Союзай бүхы пионернүүдые үнэн зүрхэнhөөн тэрэ амаршалба.

ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Ю. Торсуев ленинскэ комсомолой зүгhөө hайндэртэйнь дашарамдуулан, үхибүүдые халуунаар амаршалаа.

Бүхэсоюзна радиолинейкэ дээрэ Ленинградай пионернүүд Совет засагай тогтоhоор 50 жэлэй ойдо зорюулhан пионернүүдэй эстафетые эхилхэ дурадхал оруулба.

Фотокорреспондентнүүдэй бүхэсоюзна творческо семинар

МОСКВА, майн 20. (ТАСС-ай корр.). СССР-эй Журналистнуудай союзай эмхидхэhэн бүхэсоюзна творческо семинарта хабаадалсахаяа ороной фотокорреспондентнүүд мүнөөдэр эндэ сугларба. «Долоон жэлэй дорюун алхамууд» гэжэ 5-дахи фото-зурагай выставкын боложо байhан Манежэй зал соо энэ семинарай үнгэргэгдэжэ байhыень онсо тэмдэглэмээр. Энэ выставкын материалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, фотокорреспондентнүүдэй хүдэлмэри тухай хөөрэлдөөн болохо юм.

ЗЕРАВШАНДА БОЛОhОН ГЭНТЫН АЮУЛ ХАЙШАН ГЭЖЭ УСАДХАГДААБ

Совет болон хари гүрэнүүдэй корреспондентнүүдтэ зорюулагдаhан пресс-конференци

Хадын хэмхэрэн нураhанhаа уламжалан болоhон гэнтын аюулые усадхаха талаар Айне тосхоной оршон газарта хахад hара шахуу болзор соо туйлай ехэ хүдэлмэри хэгдэhэн байна. Академик Е. К. Федоров совет болон хари гүрэнүүдэй журналистнуудта майн 20-до энээн тухай хөөрэжэ үгөө. Эндэ болоhон гэнтын аюулые усадхахын түлөө хабаадалсаhан олон мэргэжэлтэдэй хүдэлмэрие тэрэ хүтэлбэрилөө юм. Гадаадын оронуудтай культурна холбоо байгуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй гүрэнэй комитедтэ тус пресс-конференци болоо.

25 миллион кубометр хэмжээнэй хада уула Зеравшан мүрэн уруу хэмхэрэн hолжоржо, энэ мүрэние хаажархиhан байгаа. Энэ газартань туйлай ехэ нуур тогтоо, уhаниинь үргэлжэ нэмэжэл байгаа. Эндэ тохёолдоhон аюулта байдалые усадхахын тула түргэн хэмжээ абтаагүй hаа, ехэ усал болохо байгаа.

Зеравшанда болоhон гэнтын аюулые усадхаха хүдэлмэриин ябуулагдажа байхада, нэгэшье хүн гэмтээгүй гээд, академик Е. К. Федоров онсолон тэмдэглээ. Иишэ ерэhэн бульдозеристнүүд, сэрэгшэд, оршон тосхонуудай 2 мянга шахуу колхознигууд үнэн шударгыгаар хүдэлөө. Эндэ сугларhан уhые хажуу тээшэнь урадхуулан зайсуулхын тула 7 сүүдхэ соо шэнэ hаба татагдаhан юм. Тэрэнэй утань хахад километр шахуу, мүн зарим газартаа гушаад метр гүнзэгы юм.

Совет арадай эмхитэй, эрэлхэг зоригтойгоор хүдэлhэнэйнь ашаар Зеравшан мүрэн дээрэ илалта туйлагдаба.

Журналистнууд олон асуудалнуудые hураhан байна.

(ТАСС).

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи наука болон техникын талаар Ленинскэ шан олгохо комитедтэ

Наука болон техникын талаар Ленинскэ шан олгохо комитет 1965 оной Ленинскэ шанда зууршалагдаhан хүдэлмэри абажа эхилбэ.

Ленинскэ шанда зууршалагдаhан хүдэлмэрине олониитэдэ үргэнөөр зүбшэн хэлсүүлхэ зорилготойгоор жэл бүри октябриин 15-haa оройтуулангүй тэдэнээ табиха болзор комитедээр тогтоогдоо.

1964 оной октябриин 15-най hүүлээр комитедтэ ерэhэн зууршалганууд 1966 оной Ленинскэ шанда хүртэхын тула табигдаhан хүдэлмэритэй хамта нүгөөдэ сесси дээрэ зүбшэгдэхэ.

Ленинскэ шанда хүртэхын түлөө зууршалагдаhан хүдэлмэри, тэрээндэ хабаатай бүхы асуудалнуудые иимэ адресаар эльгээхэ хэрэгтэй: **Москва. И-51 Неглинная үйлсэ, 29/14 гэр, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи наука болон техникын талаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитедтэ.**

Партийна ажабайдал

ХАБАТАЙ ДАА, ХАБАРАЙ ҮДЭРНҮҮД

(Политэмхидхэгшын тэмдэглэлһээ)

Ашаг өхэтэ хабар! Эдэ үгэнүүдые һанахадамни нэгэ иимэ ушар эли боложо намда үзэгдэнэ.

...Апрелиин 24-нэй удэр һэн. Баргажанай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой 1-дэхи тракторно-тарян ажалай бригадада түрүүшын бураздаада зорюулагдаһан үдэр боложо байба. Трактор агтанууд зэргэлүүлэн табятай, зэлэ татан холоһоо жэрылдэнэ. Эгээл баруун захадань хүсэ өхэтэ «С-80», тиигээд «ДТ-54», «Беларусь» тракторнууд.

Намда, политэмхидхэгшэдэ, энэ шэнэ уялгаяа дүүргэжэ үшөө эхилээгүй хүндэ: «Батальон жагсагты!» ...гэһэн үнинэй мэдэхэ болоһон үгэнүүдые мэнэ мэнэ дуулдахаяа байһандал шэнги. Теэд иимэ захиралта хэн үгэхэнь һэм бэ даа. Харин бригадир эгээн һүүлдэ улаан тугаа далбахадаа, «Шалгалтада бэлэмди» гэһэн дохёо үгэһэн байгаа ха юм. Удаань инспекторскэ комисси механизаторнуудай техникэ, зэмсэгүүдые бүхыдэнь шалгажа үзөө.

Эндэ хабарай тарилгые ямар бэлэдхэлтэйгээр угтажа байһан тухайнь хүн бүхэнһөө асуугдаа. Хүдэлмэреэ шалгуулжа байһан бригадирай гарта технологическа картанууд, тэрэнэй ёһоор ямар агрегат ямар полидо ажаллаха, юу хэхэ байһаниинь тодорхойлогдоно. Шалгалтын үедэ элирһэн зарим жэжэ дутагдалнууд байра дээрээ усадхагдана....

Удабашьегүй «бураздаадаа гарагты!» гэһэн дохёо бууҗа, нөөхи зэлэ татаһан машинануудаймнай мотоорнууд удаа удаагаар хүнхинэлдэжэ, зүг бүри тээшээ шэтлэнэ. Иигэжэ 1964 оной хабар угтагдаа. Аша ехэтэ хабар! Эдэ үгэнүүд таряашан бүхэнэй һанал сэдьхэлые бүри ехээр баясуулна. Ашагта хабарнай баян ургасын эхи табиха түрүүшын хабар ха юм даа.

Апрелиин 25. Түрүүшын бураздаа гаргагдахатай хамта политэмхидхэгшэдэй ажалшье эхилэлсэнэ. Бригадада түрүүшын заседани болобо. Эндэ партийна бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ Цыремпил Будаевич Цыдыпов байлсаа. Бригадын коммунистнуудай эмхидхэлэй ямар хүдэлмэри ябуулха тухайнь хөөрэлдэнэбди. Тиигээд иимэ шиидхэбэри абтана:

а) ханын газетын редакторые томилхо;

б) партийно-гүрэнэй хиналтада туһалха пост эмхидхэхэ;

в) хүдэлмэриин урда тээ хэдэн минутын туршада ажалай дүн гаргаха;

г) хүдэлмэриин шанарые шалгаха, ажалшадта зохихо байра байдал байгуулха.

Иимэ асуудалнуудые зүбшэһэнэйнгөө һүүлдэ тэдэнээ бэелүүлжэ эхилһэн байгаабди. Үглөөгүүр хүдэлмэриин эхилхын урда тээ ажалай дүн гаргахадаа механизаторнуудай хоёр халаан боложо ажаллахада ямар туһатай байдагые, мүн зарим нэгэн ушараар агрегадай нэгэ часай туршада ажаллангүй байнөө һаа, ямар гарза хохидол ушархаб, механизаторнууд баян ургасын түлөө яажа тэмсэхэ ёһотойб—иимэ асуудалнууд хэлсэгдэдэг болоһон байгаа. Иигэжэ хабарай хүдэлмэри урагшатайгаар ябажа эхилээ.

Энээнтэй хамта хабарай тарилгын үедэ ажалай журам эбдэдэг хүнүүд ганса нэгэн дайралдаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, автомашинын жолоошон Ш. Дугаров тракторнуудта түлишэ, тоһо зөөдэг байгаад, графигаа эбдэжэ, хүдэлмэриие һаатуулаа һэн. Энэ ушар зүбшэн хэлсэгдэжэ, шанга хэмжээн абтаба. Юуб гэхэдэ, ажалай журам эбдэгшэд ханын газетэнүүдтэ, «халаахай» соо гаргагдажа, шүүмжэлэгдээ бшуу.

Майн 5. Бригадын столово соо хүн зон олоороо сугларанхай. Эндэ тарилгын эхилхэһээ хойшо 7 үдэрэй дүн согсологдожо, ажалшадта дуулгагдаһан байгаа. Тарилгын үедэ машина зэмсэгүүдээ бүтээсэтэйгээр ашаглажа, ажалдаа түрүүлжэ ябаһан хүнүүд олон һэн. Бригадын бригадир Бата Гармаевич түрүүшүүлдэ дамжуулгын вымпел, мүнгэн шан барюулна. Тиигэжэ байхадань «сеялкэдэ ябаһан хүнүүд нормоёо үлүүлэн дүүргэжэ байгаад, юундэ урмашуулагдаагүйгээшэб» гэһэн асуудал хэншьеб табиба. Тэрэнэйнь харюуда бригадын партийна бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Ц. Б. Цыдыпов:

— Тарилгын шанарай муу байһан дээрэһээ, 20 гектар газар дээрэ хара таряанай үрэһэ гектар бүриин 10—15 килограммаар дутуу тариһан дээрэһээ сеялкэшэд урмашуулагдабагүй, —гэжэ харюусана.

Энэ үдэр ажалай үдэр 6 часһаа эхилээ һэн. Механизаторнууд, сеялкэшэд хаба шадал соогоо хүдэлөө. Хүн бүхэн үдэрэйнгөө даалгабари дүүргэхын хойноһоо шангаар оролдоһон байгаа. Тиигээд үдэшэлэн хэдэн залуушуул намда ерэжэ хандаба. Тэдэнэр үдэрэйнгөө даалгабари ямараар бэелүүлжэ байһанаа асуугаа һэн. Иигэжэ хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ байхадаа социалис мүрысөөнэй үдэрһөө үдэртэ улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байһые харажашье байгааб. Зүгөөр тарилгын үедэ түрүү онол аргануудые ажалдаа шадамараар хэрэглэжэ байһан хүнүүдшье эндэ олон.

Энэ бригадые Буряадай хүдөө ажахын институт дүүргэһэн агроном Бата Гармаевич Гармаев хүтэлбэрилжэ байдаг. Энээнһээ урда тэрэ түрэл колхоздоо главна агрономоор ажаллажа байһанаа өөрынгөө дураар колхозойнгоо нэгэ бригадые даажа абанхай. Тиигээд хоёрдохи хабарые үнгэргэжэ байна. Нёдондо тарилгын хүдэлмэриие богони болзор соо, һайн шанартайгаар үнгэргэжэ, тэрэнэй даадаг бригада ороохо таряанай баян ургаса абаа һэн.

Мүнөө жэлдэ хабарай хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулхын тулада тус бригадынхид ехэ оролдолго гаргана. Бүхыдөө 3800 гектарта тарилга хэгдэхэ түсэбтэй. Мүнөө тэрэнэй ехэнхинь таригдаа.

Б. БУДАЕВ.
Баргажанай парткомой пропагандист, политэмхидхэгшэ.

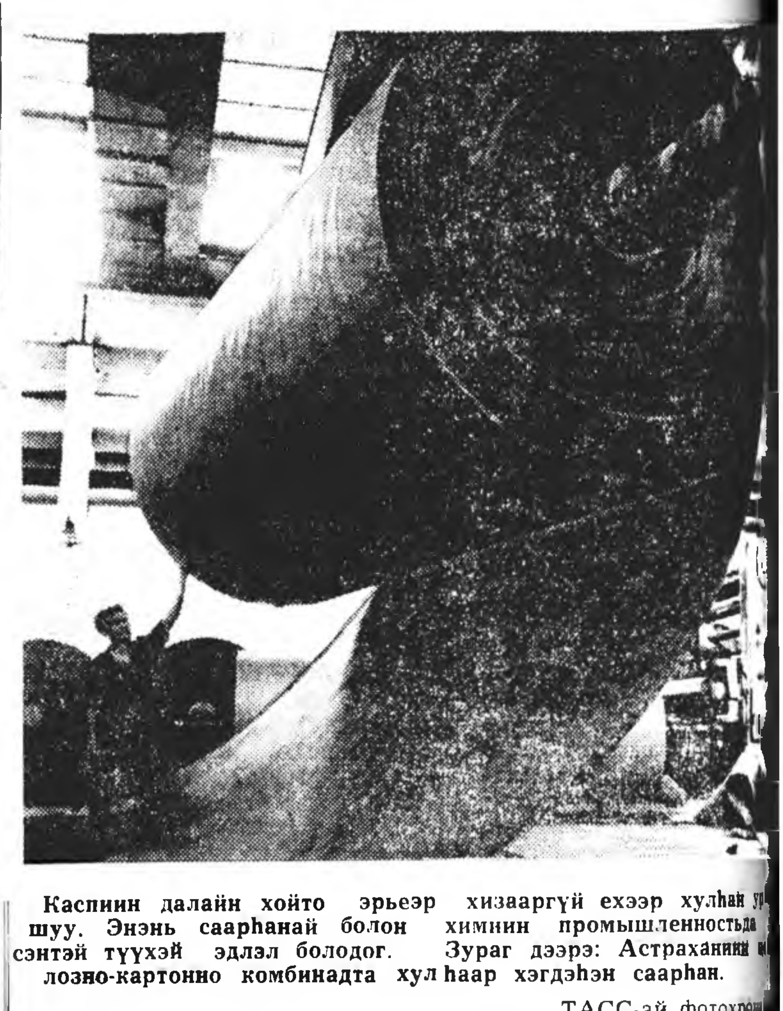

Каспиин далайн хойто эрьеэр хизааргүй ехээр хулһан ур... шуу. Энэнь саарһанай болон химиин промышленностьда ... сэнтэй түүхэй эдлэл болодог. Зураг дээрэ: Астраханиин ... лозно-картонно комбинадта хул һаар хэгдэһэн саарһан.

ТАСС-ай фотохро...

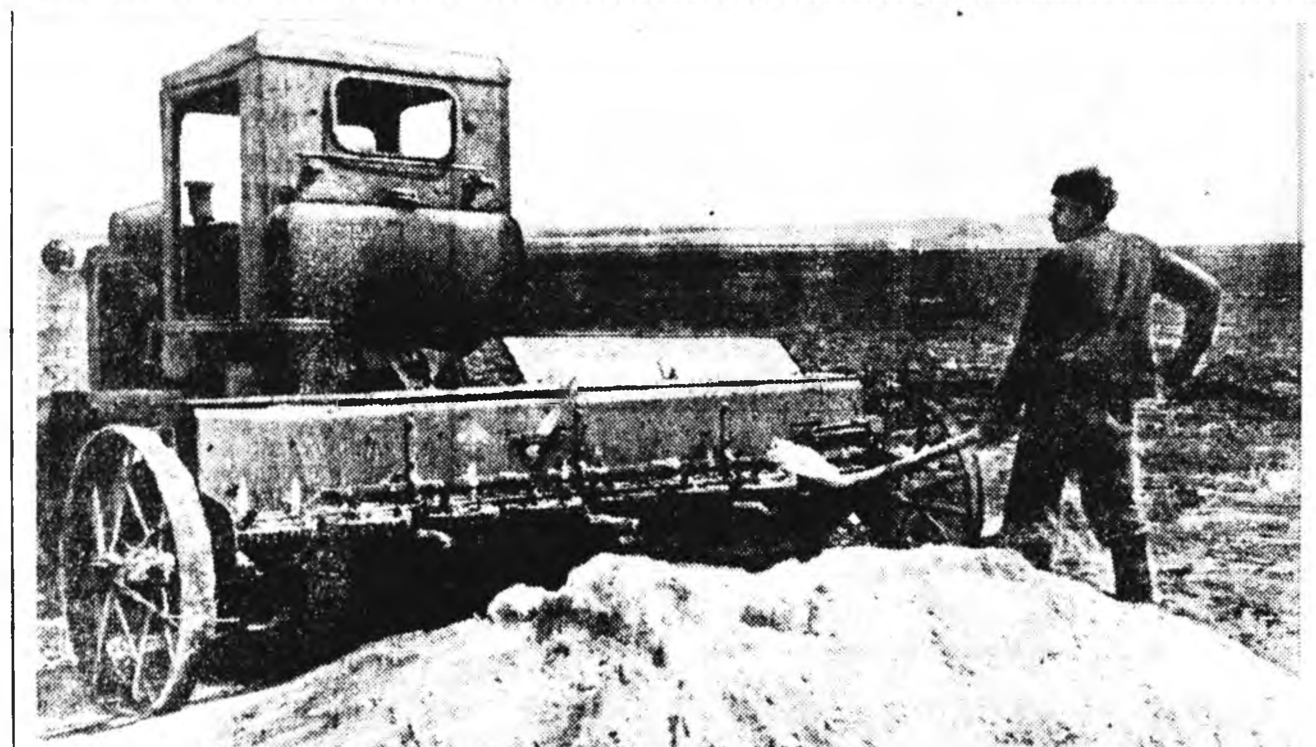

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой (Мухар-Шэбэр) мүнөө жэлдэ 400 гектар саахарай свёкло тарижа, ургуулха гэжэ ехэ хүдэлмэри хэжэ байна. Свёкло ургуулдаг мэргэжэлтэд Евсей Павлов, Евлампий Слепнев, Панфил Петровой звенонууд үглөөнэй наранһаа үдэшын боро хараан болотор 3 «ДТ-54» трактораар газараа хахална, хоёр трактораар минеральна үтэгжүүлгээ газарай хүрьһэндэ оруулна. Тиихэдэ гурбан трактор сеялкэ шэрэжэ, свёкло тарина.

Эдэ гурбан звенонууд һаяар свёклоёо тарижа дууһахань.

— Мүнөө свёклымнай газар һайн гэдэгээр уһалуулагданхай, минеральна үтэгжүүлгэшье яһала хэгдэбэ. Урда урданайхиһаа үлэмжэ һайн ургаса хуряажа абахал ёһотойбди гэжэ һанагдана.—гээд, республикын суута свёклошон Евсей Павлов трактортаа һуухадаа манда хөөрөө һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Михаил Иванов минеральна үтэгжүүлгэ ашажа байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАДАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

Коммунис ажалай түлөө мүрысөөндэ хабаадалсадаг бригаднуудай дүй дүршэл согсолхо, халан абалсаха, энэ хүдэлөөнэй үедэ ямар шэнэ үүсхэлэй гаргагдаад, дэмжэгдэжэ байһан тухай һаяхан ехэ хөөрэлдөөн болобо. «Теплоавтоматика», «Буряткабель» заводуудай коммунис ажалай бригаднуудай гэшүүд сугларжа, энэ мүрысөө саашань хүгжөөн дэлгэрүүлхэ тухай хөөрэлдөө.

Тус заводуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мүн совнархозой техническэ мэдээсэлэй таһагай үүсхэлээр иимэ уулзалга эмхидхэгдэбэ. «Теплоавтоматика» заводой техническэ кабинедтэ сугларһан түрүүшүүл «Коммунис ажалай бригаднууд болон ударнигуудай ажал хэрэг тухай» тус заводой главна инженер Н. А. Блиновой элидхэл шагнаһан байна. Тус заводто коммунис ажалай түлөө хүдэлөөн 1960 ондо үргэнөөр дэлгэрээ. Мүнөө эндэхи хүдэлмэришэдэй 80 процентнь энэ мүрысөөндэ хабаадалсана. Прибор бүтээлгын цехэй нүхэр Фроловой даадаг комсомол-залуушуулай слесарь-хабсаргагшадай бригадын дүй дүршэл, мүн тэрэнэй ямараар дэмжэгдэжэ байһан тухай партийна организациин секретарь А. Н. Немилов тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Коммунис ажалай түлөө ... сөөнэй улам саашаа дэлгэр... дэжэ, тэрээндэ хабаадагшад... гой улам олошоржо байһые ... ряткабель» заводой инженер ... Мункуева тэмдэглэһэн ба... нөө заводой 100 гаран түрүү... коммунис ажалай ударнигай ... зэргэдэ хүртэлсэхэ гэжэ т...

Коммунис ажалай удар... бригадын гэшүүд мүры... ашаар ажалдаа ехэ амжалт... лажа байһанаа хөөрэлдөбэ. ... дүй дүршэл хүдэлмэришэдэй... да үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шу... тухай зүблөөндэ хабаадагшад... дэглээ.

И. ПАССЕ...

ДУТАГДАЛТАЙШЬЕ ҺАА, ТУҺАТАЙ БАЙХА

Шэнэ н...

Буряадай партийна организациин түүхэдэ зорюулһан номуудые номой хэблэлэй һүүлэй үедэ гаргадаг болоһониинь һайшаалтай. Энэмнай һайншье, туһатайшье хэрэг. Юуб гэхэдэ, манай пропагандистнар, партийна эдэбхитэд, коммунистнууд, бүхыдөө манай республикын ажалшад гаталан гараһан замаа эрьен хараха хүсэлэнтэй, дуратайшье байдаг.

Үнгэрэгшэ жэлэй эсэс багаар Буряадай номой хэблэл **«Ороной арадай ажахые һэргээн бодхоохо үедэхи (1921—1925 онуудта) Буряадай партийна организаци»** гэһэн П. Н. Тышкиловэй ном гаргаһан байна. Архивай дансанууд болон бусад ондоо баримтануудые шэнжэлжэ үзөөд, автор Совет ороной эгээн хүндэ хүшэр энэ үе сагта Буряадай партийна организациин хэһэн ажал хэрэгые яһала харуулжа шадаа. 1922 ондо январь һарада байгуулагдаһан РСФСР-эй Буряад-Монголой автономито областиин, Прибайкалиин партийна организацинуудай, һүүлдэ Буряадай АССР-эй байгуулагдаһанай һүүлээр областной партийна организациин ажал ябуулга энэ ном соо дэлгэрэнгыгээр харуулагданхай.

Энэ үе сагнай бэрхэшээлтэй, хүндэ хүшэр байһаниинь ойлгосотой. Империалис, граждан дайнай үедэ арадай ажахы һандаргагданхай, задагай зайдан болонги байһан. Эгээл энэ үе сагта партиин Центральна Комитедэй ударидалга доро арадайнгаа ажахые һэргээн хүгжөөхэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдаба. Тиин энэ хэрэгтээ горитой амжалта туйлаһан юм. РКП(б)-гэй X съездын, мүн тэрээнһээ һүүлээр болоһон съезднүүдэй, ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр эдэ бүхы хүдэлмэри ябуулагдадаг байһан.

Буряад ороной экономикын үргэн хүгжэһэн тухай автор ехэ һонин тоо, баримтануудые харуулна. 1923 онһоо 1925 он болотор тарилгын талмай 14 процентээр ехэ болоо гэхэ гү, али 184 мянган десятинэ болоһон байба. Энэ үе соо бүхы түрэлэй малай тоо толгой 27,37 процентээр олошороошье һаа, дайнай урда тээхи хэмжээнһээ 59 процентээр үсөөн байба. 1925 ондо республика доторнай бүхы түрэлэй 1.715.733 толгой мал тоологдожо байгаа. Энэ үедэ 29 колхоз, тэрэ тоодо 11 коммуна, хүдөө ажахын 15 артель, 3 ТОЗ байһан.

Шэнэ экономическа политикын бэелүүлэгдэжэ байһан энэ үедэ хүдөө нютагуудтахи ажабайдал эдэбхитэй болоо һэн. Малшад, таряашад ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг болоо. Зүгөөр энээнтэй хамта нюдарган баяшуул даляа үргэлсэһэн.

Энэ үедэ республикын промышленность түргэнөөр һэргээн бодхоогдожо байба. Нэгэ миллионһоо үлүү түхэриигтэй зөөритэй 13 предприяти хүдэлжэ байгаа. Энэнь дайнай урда тээхи үеынхиһөө 67,3 процентээр ехэ байһан юм. Арадай ажахын һэргээн хүгжөөгдэхэтэй хамта ажалшадай байдал, һуудал һайжаржа эхилбэ.

1925 ондо болоһон Буряадай областной III партийна конференци дээрэ ажахы болон соёл гэгээрэлэй талаар туйлагдаһан хүгжэлтын дүнгүүд гаргагдаһан байгаа.

РКП(б)-гэй ЦК-гай ударидалга доро Буряадай партийна организаци Ленинэй национальна политика шууд сэхэ бэелүүлэн, энэ үедэ капиталис элементэдүүдтэй, үндэһэ яһанай хараа бодол баримталдаг хүнүүдтэй ангиин тэмсэл хэжэ, ехэ амжалта туйлаһан юм. 1923 ондо хоёр автономито областьнуудые нэгэдүүлжэ, Буряадай АССР байгуулагдаһан түүхэтэй. Энээнтэй хамта республикын нэгэдэһэн партийна организаци байгуулагдаба. 1924 оной мартын 11-дэ болоһон Буряадай областной I партийна конференци дээрэ энэнь баталагдаһан юм.

Эдэ жэлнүүдтэ Буряад ороной партийна организаци эмхидхэлэйшье, үзэл сурталайшье талаар бэхижэжэ байгаа. Шэнэ хүнүүд партида олоор орожо эхилээ. 1926 оной январиин 1-нэй мэдээгээр 3293 коммунист, тэрэ тоодо буряад яһатан 711 хүн гэхэ гү, али 21,6 процент боложо байба. 1923 оной ноябрь һаратай сасуулхада Буряадай партийна организаци 165,9 процентээр ургаһан байба.

РКП(б)-гэй ЦК-гай соносхоһон Ленинэй партида ороход гэһэн уряалда Буряад ороной хүдэлмэришэд бодото хэрэгээрээ харюусаа һэн. Энэ ушар хадаа Буряадай партийна организациие бүри хүсэтэй болгоһон тэршэ баримта мүн. Энэ үедэ партиин кандидадта 184 хүн, тэрэ тоодо 15 эхэнэр абтаа.

Буряадай областной партийна организаци тэрэ үедэ Троцкий болон тэдэнэй удамаршадай ябуулжа байһан хара муухай хэрэгтэй эрид шууд тэмсэл ябуулдаг, Зиновьев Каменев хоёрой толгойлдог «Шэнэ оппозици» гэжэ бүлэглэлые нэгэн дуугаар буруушаадаг байгаа. 1925 оной март һарада болоһон областной па... II конференци «Ленинэй ха... гамые манай партийна орг... бүри мүһэн дэмжэнэ» гээд ... һэн.

Энэ үедэ областной парти... ганизациин олониитын дунд... жа байһан ойлгуудамжын ... риие автор дэлгэрэнгыгээр ... хатаяа хамта ажалшадай оло... организацинуудай хэрэг аж... дэглэлсэбэ.

Эдэ бүгэдые тэмдэглэхэтэй ... нүхэр Тышкиловэй ном өө ... жэ хэлэхын аргагүй, зарим ... тагдалнуудтай. Эдэнь я... тагдалнууд бэ?

Манай һанахада, Буряа... комсомолой организациие ба... хэрэгтэ партийна организа... үүргэ тон һулаар харуул... Энээнһээ уламжалан рес... арадай ажахые һэргээн ... үедэ залуушуулай энэ олони... ганизацинуудай хабаа... мүн лэ мууса харуулагдаа.

Тиигэн гэхэдэнь бэрхэша... шухалашье удха шанартай ... Буряад ороной комсомол ... организацинуудай ударид... республикынгаа зохёон ба... ажалда эдэбхитэйгээр хаба... намтартай. Промышленна шэ... приятинуудые барилгада, ко... дые байгуулгада комсомолшу... рүү зэргэдэ ябаһан юм. 1925 ... эсэс багаар комсомолой орга... да 5338 хүн тоологдожо бай... нэр 247 ячейкэдэ нэгэдэнги ... Партийна организацигүй хү... татуудта комсомолой ячей... эдээнэй үүргэ дүүргэдэг ... Тиимэһээ тэрэ үедэ комсомол ... мнай айхабтар ехэ хүсэн ... түүхэтэй.

Мүн профсоюзай организа... дай ажал ябуулгые энэ ном с... са харуулагдана. Гэтэр арадай... хые һэргээн бодхоохо хэрэгтэ ... нэй үүргын ехэ байһаниинь ... сотой. Профсоюзууд тухай бү... гоо автор олон тоонуудые хар... Теэд эдэ бүгэдэнһөө гүн ... тобшолол хэгдэнэгүй, харин ... тоолоод гарашаһаниинь гэмша...

П. Н. Тышкиловэй ном зари... ды дутагдалтайшье һаа юрэ... яһала туһатай, манай пропаган... нар, партийна эдэбхитэд, мүн ... партиин түүхэ шудалагшад... туһатай байхань дамжаггүй.

С. КОНОВАЛО...

Энээнтэй танилсагты!

СВЁКЛОШОДОЙ ХҮДЭЛМЭРИ ОНЬҺОЖОРУУЛХА

Кубаниин суута свёклошон Светличныын методээр звенонуудые оньһожоруулая!—гэһэн уряатайгаар республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй бүлэг мэргэжэлтэд механизаторнуудта хандана.

Тиимэ звенонуудта ямар машина үгтэхэ, ажалаа яажа эмхидхэхэ байһан тушаань тэдэнэй статья доро толилогдоно.

1964 он болотор манай Буряадай республика дотор Мухар-Шэбэрэй, Хяагтын үйлэдбэриин управлениинүүдтэ саахарай свёкло таригдадаг байгаа. Теэд мүнөө жэлдэ Улаан-Үдын, Зэдын, Кабанскын болон бусад управлениинүүдэй ажахынуудаар хамта 4200 гектарта свёклю таригдахань.

Энэ ургамалые ургуулха гээшэ ажал ехэтэй. Тиимэһээ свёклошодой хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ, оньһон аргаар бүтээдэг болохо тушаа тон ехээр анхарагдана. Краснодарай хизаарай Кубаниин суута механизатор—свёклошон нүхэр В. А. Светличныын арга дүршэлөөр оньһожоруулагдаһан звенонууд эмхидхэгдэжэ байнхай.

Тиимэ тусхай звенонуудые республика дотороо бии болгохо аргатайбди гэжэ бидэнэр тоолоноб̆ди. Юуб гэбэл, саахарай свёкло ургуулхада хэрэгтэй болохо машина зэмсэгүүд һүүлшын хоёр жэлэй туршада олоор абтаа. Тусхайлан хэлэхэдэ, «СКРН-12Б» түхэлэй 20 сеялкэ-культиватор, «ПН-4-35» түхэлэй 25 плуг, «ЛД-10» түхэлэй лущильнигуудые, «ОПС-30Б» маркын хоро сасадаг, «СНТ-2,1», «ГРС-50» түхэлэй свёкло ашаалдаг олон машинанууд абтаа.

Мүнөө жэлдэ Светличныын арга хэрэглэхэ 10 комплект машинанууд (тэдэнэй 5-ниинь хоёрдохи кварталда) абтахаар хараалагдана.

Ямар машина хэрэгтэйб

Свёкло ургуулха звено 5—6 механизаторһаа бүридхэгдэхэ ёһотой. Тиигээд тэдээндэ 60—70 гектар газар даалгагдабал таараха. Звено бүхэндэ иимэ машинанууд хэрэгтэй болохо гэбэл:

Трактор «Т—38»	— 1.
Трактор «МТЗ—50»	— 1.
Сеялкэ-культиватор «СКРН—12Б»	— 2.
Сетхэтэй бороонхонууд	— 2. комплект.
Комбайнууд: «СКН—2А»	— 2.
«СКН—2Г»	— 2.
Свёкло ашадаг машинанууд: «СНТ-2,1»	— 1.
«ГРС—50»	— 1.

Энээнһээ гадна звенонуудта «Т—75» түхэлэй гэнжэтэ, мүн «ДТ—54» тракторнууд, «ПН-4-35С» түхэлэй плугууд, «ЛД-10» түхэлэй лущильник, намар хуряалгын үедэ саахарай свёкло зөөхэ транспорт үгтэхэ ёһотой.

Тиигээд звенонуудай хүдэлмэриин ямараар эмхидхэгдэхэ байһан тушаа тогтоебди.

Газараа бэлэдхэлгэ, тарилга

Саахарай свёкло ургуулхадаа ажахынууд нютаг нютагайнгаа эрхэ байдал харалсаха ёһотой. Гол түлэб тарилгада бэлэдхэлэй үедэ ямар хүдэлмэри ябуулагдахаб гэбэл: тарилгын урда полинуудые «ШБ—2,5» түхэлэй шлейф-борнойгоор жэгдэлхэ шухала. Хэрбээ свёклын газарта культиваци хэгдэхэ байбалнь, «КРН-2,8» түхэлэй культиваторнуудые хэрэглэхэдэ болохо.

Тарилга урдынхиһаа ямар илгаатайб гэхэдэ, бага хэмжээнэй нормо хэрэглэгдэнэ. Энэнь ургасын илангаяа газар дээрээ түргөөр, жэгдээр гараха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлнэ. Хожомынь оньһон аргаар ургаса шэнгэрүүлхэдэ зохид байдаг, ажалай гаргаша бага болохо ха юм. Иимээр тарилга хэхэдэ нмагтал үрэһэнэйнь томонууд илгагдажа хэрэглэгдэдэг. Саахарай свёклын үрэһые илгахада гансашье тусхай «СКРН-12Б» болон тиимэ түхэлэй бусад сеялкэнүүд хэрэгтэй болодог бэшэ. Мүн ороохо таряа сэбэрлэдэг машинануудта 3, 4, 5, 6, миллиметрэй нүхэнүүдтэй һагшуурнуудые табижа илгахада таарадаг юм. Тиигэхэдээ «ОСМ-3У», «ОСВ-10», «ОС-4,5» түхэлэй машинануудгань гурба дахин, «ОВ-10», «ОС-1», «ВС-2» түхэлэй машинануудта хоёр дахин дабтажа илгаха хэрэгтэй.

Хэрбээ тарилгатай хамта минеральна үтэгжүүлгэ оруулхадаа «СКРН-12Б» түхэлэй саялкэ-культиватор хэрэглэхэдэ болохо юм. Энэ сеялкэ свёкло тарихада эгээл таарамжатай дээрэ тоологдоно. Яахадааб гэхэдэ, свёклын үрэһые 2,4 сантиметр зайтайгаар тараана. Һүүлдэнь полинуудыень арзагар шүдэнүүдтэй катогоор дарахада үрэһэнэйнь баһал эды зэргын гүнзэгыдэ булагдаһан байдаг. Тиимэ сеялкэнүүд час соо дунда зэргээр 1,08 гектарта тарилга хэхэ бүтээсэтэй. Гадна «СКРН-12Б» түхэлэй сеялкэдэ ондоо хэрэгсэлнүүдые табяад, ургаса харууһалгын үедэ культиваторай оронда хэрэглэжэ, ургамалда нэгэн доро нэмэлтэ тэжээл оруулхада таатай.

Иимэ сеялкэнүүд республикадамнай хүсэд хүрэхөөр асарагданхай. Энээнэй хажуугаар ажахынуудта урдань хэрэглэгдэжэ байһан «2ССН-6», «3ССН-6» болон бусад сеялкэнүүдые бага нормоор таридаг болгоод, хэрэглэхэдэ болоно.

Ургаса харууһалгын үедэ

Ургамалай газар дээрэ гараад байхада сетхэтэй борнойгоор (БСН-4) ургасыень шэнгэрүүлхэ хэрэгтэй. Тиимэ агрегат бэлдэхэдээ «С-11» сцепкэдэ борнойнуудые холбоод, «Т-38» түхэлэй гү, али «Беларусь» трактораар шэрэхэ. Мүн энэ агрегадта прицепщигууд заатагүй табигдаха болоно. Прицепщик борнойлгын шанарые сахиха, борнойнуудай шүдэнүүдтэ элдэб юумэнүүдэй аһалдаа һаань, унагаажа ябаха уялгатай.

Хэрбээ түрүүшын үедэ бүртаг үбһэнэй ехээр ургалсаад, борнойлго хэхэдэ свёклын ургаса гэмтээхээр байбалнь, «КРН-2,8» культиватораар шаровко хэжэ, зуруул хоорондуурхи шоройень зөөлэрүүлхэдэ, тиигэжэ бүртаг үбһыень үгы хэлсэхэдэ болохо байна. Тиимэ түхэлэй культиваторнууд аймагуудай отделениинүүдһээ абтаха ёһотой. Ургаса шэнгэрүүлгэдэ «ППС-6» түхэлэй ротационно машинанууд мүн лэ хэрэглэгдэдэг.

Свёклын ургасые хорхой шумуулһаа хамгаалха хэрэгтэ хоро сасадаг «ОПС-30Б», «ОВТ-1» машинанууд хэрэгтэй болоно.

Хуряалгын техникэ

Саахарай свёклын ургаса хуряалга айхабтар хүндэ хүдэлмэри. Энэ юунһээ тиигэнэб гэхэдэ, техникэ үсөөдэхэһөө гадна, бии байһан хуряалгын машинанууд манай эндэхи зоныи хүрьһэлиг газарта тааража ажаллангүй.

Тиигэбшье свёкло хуряаха хэдэн арга бии. Мүнөө республикадамнай шэнэ конструкциин «СКН-2А», «СКН-2Г» гэдэг хуряалгын 13 комбайн абтахаар хараатай. Түрүүшынь түхэлэй комбайнууд свёклын үшөө газартаа байхадань эшэнүүдынь отолдог, энэнь ажалай бүтээсые дээшэлүүлнэ. Тиимэ комбайн час соо 0,3 гектар газарта хуряалга хэдэг. Урдань ашаглагдажа байһан «КС-3» түхэлэй комбайнда орходоо 2 дахин шахуу бүтээсэтэй.

«СКН-2Г» комбайнуудта гидравлическа хэрэгсэлнүүд түхеэрэгдэнхэй. Халаан соо 6 гектар хүрэтэр хуряалга хэдэг. Газарай хатуу шоройтой байбалнь, хуряалгын урда тээ «ПРН-4-35» түхэлэй шаблаагүй анзаһануудтай плугаар газарыень хахалхада болохо. Тиимэ плугууд «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделениинүүдтэ бии.

Саахарай свёклые амяарлан хуряахада хамаагүй. Тиигэхэдээ түрүүн свёклын эшэнүүдые «КИР—1,5» машинаар сабшажа хаяад, хойнонь комбайнаар хуряалга хэдэг юм. Энэ аргаар ажаллахадаа оронойнмнай свёклошод «СКН-2А» комбайнуудые, мүн зарим хэрэгсэлыень абажархёод, хартаабха хуряадаг «КГП-2» түхэлэй комбайнуудые хэрэглэнэ.

Энэ шэнэ технологи гансашье нэгэ эшэтэй үрэһэнэй саахарай свёкло ургуулхада хэрэглэгдэнэ бэшэ, харин олон эшэтэй үрэһөөр таригдаһан свёкло ургуулгада хэрэглэгдэдэг болонхой. Тиимэ үрэһөөр тарилга хэхэдээ бага нормо (гектар газарта 32 килограммай оронда 15—18 килограмм) хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Саашадаа саахарай свёкло ургуулхадаа энэ технологиие үргэнөөр нэбтэрүүлбэл, манай республикын ажахынууд ажалаа бүтээсэтэйгээр эрхилдэг, хямда сэнтэй свёкло абадаг болохонь дамжаггүй.

А. ЛАМБРОЗО, Т. ШЕВЧЕНКО, А. БУНЕЕВ.
Буряадай республикын «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй бүлэг мэргэжэлтэд.

ЗУНАЙ БЭЛШЭЭРИДЭ

Ургы сэсэг һалбаржа, ногоошье шадалаараа ургаца. Иимэ һайхан сагай ерэһэнтэй дашарамдан, адууһа малаа зунайнь бэлшээридэ гаргаха, малшадаа зуһаландань түбхинүүлхэ баһа нэгэ харюусалгатай үе оробо. Энэ хүдэлмэри Зэдын үйлэдбэриин управлениин ажахынуудта хаа хаанагүй ябуулагдажа байнхай.

Петропавловка тосхондохи XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз малаа үбэлэйнь байраһаа, сабшалан дээрэһээ бүришье гуримтайгаар нүүлгэжэ байна. Хонишод Николай Побоков, Александр Гладышев, Иннокентий Лобадзе, Иван Мельников, Павел Вершинин гэгшэдэй отаранууд зунайнгаа бэлшээридэ гаража, малшад зуһалан дээрээ түбхинэбэ. Тиихэдэ нүхэр Хохловой даадаг 170 үнеэтэй, 60 гаран тугалтай һүһаалиин гүүртэ мүн лэ зунайнгаа байрада зөөбэ.

Бүри ойрын үдэрнүүдтэ энэ колхоз бүхы малаа зунайнь бэлшээридэ гаргаха гэжэ ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна.

Торийн совхозой Алцагай отделениин ахалагша адуушан Николай Михайлович Бальчугов 11-дэхи жэлээ адуун һүрэг харюулжа ябана. Тэрэ хадаа хани нүхэд Ринчин Сабеаев, Николай Сизов, Николай Федотович Бальчугов гэгшэдтэй хамта 296 толгой адуу харууһалдаг юм. Тэдэнэйнь 100 толгойнь гүүнүүд. Мүнөө эдэ адуушад 40 унага абанхай, үшөө 50 гаран гүүн дэлгэнэнхэй.

Һаяшаг эдэ малшад өөһэдынгөө адуун һүрэгые туужа, Химнэ голой эхин шадарай 100 гаран километрэй зайда оршодог хүбшын атар бэлшээридэ ошожо зуһахаар зорибод.

А. МОДОНОВ.

ЗҮҮН СИБИРЬ—МОДООР БАЯН ХИЗААР

Гурба мянган хахад кубометр сибириин модо пароходто тээжэ, Енисей мүрэн дээрэхи Усть-порт гэдэг пристаньһаа Англи руу абаашаһан сагһаа хойшо 40 жэл гүйсэхэнь. Иигэжэ энэ рейсээр Енисей шадарай модо дэлхэйн дэлгүүр дээрэ гаргалга эхилһэн байгаа. Табан жэлэй үнгэрхэдэ, зорюута Енисей мүрэн дээрэ байгуулагдаһан шэнэ порт—Игаркаһаа далайн суднануудта модо ашаалдаг болоһон юм. Мүнөө Зүүн Сибирь дэлхэйн олохон оронуудые модоор хангадаг хизаар болонхой.

Зүүн Сибириин модоной промышленностиин хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгэхыень Хэблэлэй агентствын корреспондент Красноярска совнархозой түрүүлэгшын орлогшо Н. УСЕНКЫЕ гуйһан байна.

ЗҮҮН СИБИРЬ хүжэ ой тайгаар эзэлэгдэнхэй. Эндэ элдэб түрэлэй, үнэтэ модод ургадаг: нарһан, шэнэһэн, хасуури, хуша, жодоо. Манай модоной нөөсэ 28 миллиард тухай кубометр юм. Сибириин нарһан дэлхэйн худалдаа наймаанай дэлгүүр дээрэ илангаяа үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Манай экономическа районда 7 миллиард кубометр тиимэ модон бии. Бэхи бүхынгөө, хэрэглэгдэхэ талаараа бусад түхэлэй модоһоо нарһан һураггүй һайн юм. Шалажан хатуужахадаа үни удаан үмхирдэггүй байһаараа шэнэһэн мүн лэ сууда гаража байнхай. Гидротехническэ барилгануудта дүбһаа дортодоггүй. Тэрээгээр хэгдэһэн телеграфай столбонууд, түмэр замай шпаланууд нарһанһаа, хасууриһаа гурба дахин удаан хэрэглэгдэдэг. Зүүн Сибирьтэ шэнэһэнэй нөөсэ 12 миллиард кубометр үлүүтэй байна.

Совет Сибирьһээ хилын саана модо гаргалга жэл бүри нэмэнэ. 1960 онһоо хойшо хоёр үлүүтэй дахинаар ургаа. Нёдондо жэл Игаркын портһоо дэлхэйн 14 орондо: Англи, Бельги, ОАР, Германиин элдэб модод эльгээгдээ.

Дэлхэйн олохон оронуудта модо худалдаха талаар Зүүн Сибирь айхабтар ехэ арга боломжотой. Жэлдээ 300 миллион кубометр модо бэлэдхэжэ шадаха. Тиихэдэнь ой модоной нөөсэ оройдоошье—хорохогүй.

Мүнөө Красноярска эконом... райондо байгуулагдажа байга... доной промышленностиин үйл... нүүдтэ модон бэлдэдэг болохо... нэй нэгэн Маклаковска м... промышленна узелда баригдаж... на. Ой модоной-химическэ пред... тинууд эндэ түрүү зэргэдэ г... юм. Мүн баһа модо болбосор... комбинат, фанерэй заводууд, ... хэдэг фабриканууд, модоной ... доһонһоо элдэб материал бү... цехүүд нилээд ехэ һуури эзэл...

Ойрын долоон жэлэй хугаса... экономическа районда ой мо... промышленна зургаан комплек... гуулагдаха. Тиихэдэнь дэлхэй... гүүртэ Совет Сибириин модо эль... гэ бүришье ехэ болохо юм.

(АПН)

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.
1964 оной майн 22.

МАНАЙ интервью

„АЗИ, АФРИКА АМГАЛАН АЖАҺУУХА ЁҺОТОЙ...“

Байгша оной май 8—11-дэ Азербайджанай ниислэл хото Бакуда Африка, Азиин арадуудай һанал нэгэдэлгын совет хоёрдохи конференци боложо дүүрэб. Тус конференцидэ манай Буряадай автономито республикые уран зохёолшодойнгай холбооной правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. Балдано, ЛВРЗ-гэй суута хүдэлмэришэн, Социалис Ажалай Герой А. Н. Оширов гэгшэд түлөөлөө.

Конференциин хүдэлмэри тушаа хэдэн асуудалтайгаар манай корреспондент Африка болон Азиин оронуудай һанал нэгэдэлгын совет комитедэй гэшүүн Намжил Гармаевич Балдановто хандаа. Тэрэнэй үгэһэн харюунууд доро толилогдобо.

— Бакуда болоһон конференци хэр аша туһатай болоо гэжэ һанагшаб?

— Аша туһатай байһандань эрхэ гүй ааб даа. Удхаараа тон шухала байһан эрхэ. Африка болон Азиин оронуудай һанал нэгэдэлгын совет хоёрдохи конференци Азербайджанай ниислэл Баку хотодо үнгэргэгдэжэ, өөрын гүн удхатай гарабалта бэлэн болоо. Ююб гэхэдэ, Совет Азербайджан хадаа сэсэглэн һалмаржаһан манай аха дүү республиканай нэгэн нь юм. Азербайджанай жэшээ дээрэ совет демократи, урдань дарлагдаһан арадуудай соёл культурын тоб гэмэ элээр болоно. Конференциин хабаадалсаһан Азиин, Африкын болон Латин Америкын түлөөлэгшэд энэ талаар һониртой зүйлнүүдтэй танилсаһан юм. Энээн тухай хэлэһэн үгэнүүдтэ тэдэнэр байсхалан тэмдэглээ.

Гурбан хоног соо үргэлжэлһэн конференцидэ тооһоото элидхэл Африкын арадуудай һанал нэгэдэлгын советскэ комитедэй түрүүлэгшэ, мэдээжэ таджик поэт Мирзо Турсун-Заде хэлэһэн байна. Элидхэл тушаа үгэ хэлэгшэд үнэхөөрөөшье нэгэн һаналтай байһанаа харуулаа. Тэдэнэй дунда Африка, Азиин оронуудай гүрэнэй болон ниитын мэдээжэ ажал ябуулагшад олон һэн. Ази, Африка амгалан ажаһууха ёһотой гэһэн уряал халуун альга ташалгаар угтагдаа. Ази болон Африкын арадуудай һанал нэгэдэлгын түлөө дэлгэрһэн хүдэлөөн мүнөө шэнэ шатада ороод байһан гэжэ Мирзо Турсун-Заде хэлээ. Колониальна дарлалта доро байһан оронууд болон арадуудта бэеэ даанхай эрхэ олгохо, Ази, Африка, Латин Америкын арадуудай политическа, экономическа талаараа ёһотой эрхэ сүлөөтэй боложо хангаха шухала. Ази, Африкын оронуудай һанал нэгэдэлгын хүдэлөөн гол хүдэлмэреэ энэ замаар шэглүүлхэ юм. Харин тиихэдэ Хитадай хүтэлбэрилэгшэд һандаргахы ябуулгань Ази, Африкын арадуудай һанал нэгэдэлгэдэ һаад ушаруулна гэжэ элидхэлшэ, үгэ хэлэгшэдшье зүб тэмдэглээ.

— *Конференцидэ хабаадагшадта Никита Сергеевич Хрущевэй эльгээһэн бэшэг ямар удха шанартай байгааб?*

— Никита Сергеевичэй энэ бэшэгынь, тодорхойлбол, тон дулаанаар, үнэн сэдьхэлһээ бэшэһэн бэшэгынь суглараагшадта, конференциин бүхы хүдэлмэридэ үнэхөөр ехэ нүлөө үзүүлээ. Тус бэшэгые уншахадань, зал соо һуугшадай шэг шарай ямар гэрэлтэй, хүхюунүүд һэм, харагдаһайт. Сэхынь хэлэхэдэ, Никита Сергеевичэй бэшэг конференциин хүдэлмэриин хүтэлбэри болоо гэжэ хэлэхэд алдуугүй. Энээниие үгэ хэлэгшэд мүн лэ тэмдэглээ. Бишье өөрынөө үгэ соо Советскэ правительствын толгойлогшын Ази, Африкын, Латин Америкын арадуудай һанал нэгэдэлэ хэрэгтэ гайхамшагта үүргэтэй байһыень онсолон тэмдэглэхэ зуураа, энэ халуун амаршалгын бэшэгэйнь конференциин хүдэлмэридэ, хабаадагшадта һайшаалта нүлөө үзүүлһыень дурдаа бэлэйб.

— *Конференцидэ хабаадагшадые Совет Азербайджанай ажалшад ямараар угтааб?*

— Миллион үлүүтэй хүн зонтой, «хара алтан»— нефтеэрээ суурхаһан энэ хото конференциин делегадуудые гайхалтай һайхан хабараараа, хүн зонойнгоо энеэбхилэлгэ, амаршалгаар, сэсэгүүдэй баглаагаар угтаа. Конференцидэ хабаадагшадые азербайджан арадай, Азербайджанай Коммунис партиин ЦК-гай зүгһөө нүхэр Ахундов амаршалаа. Магомаевай нэрэмжэтэ филармониин зал соо барабан, горнын ханхинаан доро улаахан галстуктай пионернүүдэй орожо ерэжэ амаршалхадань, сэдьхэл зүрхэнһөө уярхаар һэн.

«Нефтяные камни» гэдэг үһан дээрэхи хара алтаашад суута хото ошожо хараабди. Тэндэ баярай митинг болоо. Мүн металлургнуудай залуу хото Сумгаит Ази, Африка, Латиин Америкэһээ ерэһэн айлшадые халуунаар амаршалаа, улаан түгүүдаар угтаа.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, Совет Азербайджан хабараараа, хабарай нарандал халуун сэдьхэлээрээ угтаа.

— *Конференциин баталан абаһан резолюци тухай хэдэн үгэ хэлыт?*

—Конференци дээрэ нэгэн дуугаар баталан абтаһан резолюци соо колониализмын дарлалта доро байһан арадууд болон оронуудта бэеэ даанхай байдал олгохо тушаа ООН-ой Декларацие бэелүүлгэдэ онсо анхарал хандуулха, энэ хэрэгтэ бүхы дэлхэйн түрүү хүсэнүүдые элсүүлхэ шухала гэжэ хэлээтэй. Урда Африкын республикада үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг ушарые эрид шууд буруушааха зуураа, Совет комитет хадаа ороноо сүлөөлхын түлөө тэмсэдэ шармайһан эрдэгэг зоригтошуулда али болохо туһаламжа хододоо үзүүлхэ гэжэ резолюци соо мүн лэ тэмдэглэгдэнэ. Тэмсэжэ бэеэ даанхай байдал олоһон арадуудай национальна экономикоёо хүгжөөхэ, харин монополинуудые, тэдэнэй дээрмэшэ дашануудые үндэһөөрнь үгы болгохо, һалгаха хэрэгые һайшааха. Гэхэ зуура Ази, Африкын оронуудай һанал нэгэдэлгын хүдэлөөе һулидхаха ябуулганууды эсэргүүсэһэн Хитадай түлөөлэгшэдэй хараа бодолнуудай ойлгогдошогүйнь гэмшээмээр гэжэ резолюци соо тэмдэглэгдээ.

Гадна эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэдые мүрдэлгэ, мүн афроазиатска һанал нэгэдэлгын хүдэлөөе улам бахижүүлхэ тушаа тусхай резолюцинууд конференци дээрэ абтаа.

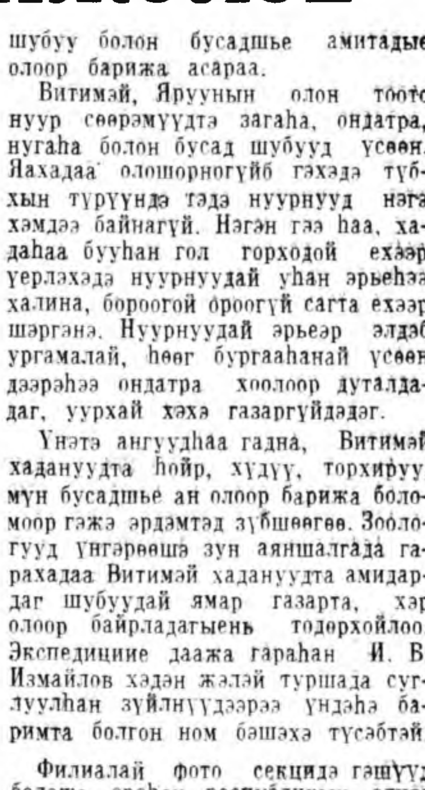

РУБЦОВСК. М. И. Калининай нэрэмжэтэ Алтайн тракторна заводһоо трактор ашаһан эшелонууд үдэр бүри гаража байдаг. Тус заводой хүдэлмэрилэгшэд байгша жэлэй нэгэдэхи кварталда, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, 9,1 процент олон тракторнуудые бүтээжэ гаргаа. Зураг дээрэ: Алтайн тракторна заводто бүтээгдэһэн тракторнуудые эшелондо тээжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Улаан-Үдын 1-дэхи һургуулиин һурагшадта мэргэжэл абахын тула бүхы эрхэ байдал бии юм. Тэдэ дүүргэжэ гарахадаа, тэдэнэр слесарь, токарь, столяриин мэргэжэлтэй болохо. Зураг дээрэ: хэшээлэй багша И. И. Сажин 8-дахи классай һурагша Алла Петухова болон Таня Попонинае токарна станок дээрэ хүдэлхыень һургажа байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТҮРЭЛ ХИЗААР ОРОНОО ШЭНЖЭЛЭЕ

Бүхэсоюзна географическа обществын съездые угтуулан

СССР-эй географическа обществын Буряадай филиалай Улаан-Үдэдэ эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо долоон жэлһээ үлүү саг үнгэрбэ. Энэ үе соо тус филиал нилээд үргэдэжэ, ниитын ехэхэн организаци болоһон байна. Зуун таби гаран гэшүүдһээ бүридэдэг энэ организациин хүдэлмэридэ эрдэмэй дүрбэн доктор, гушан долоон кандидадууд хабаадалсана.

Филиалай дэргэдэ байгуулагдаһан историко-этнографическа, биологогеографическа, экономико-географическа отделенинүүд, фенологическа, фотографическа секцинүүд үнгэрһэн үе соо горитой ажал хэһэн байна. Гадна Хяагтын, Түнхэнэй, Кабанскын аймагуудта эмхидхэгдэһэн тусхай обществын аймагай отделенинүүд филиалай хүдэлмэридэ туһална.

Хэдэ хэдэн шухала асуудалнуудаар болоһон научна конференцинүүдтэ бэлдэхэ, үнгэргэхэ хэрэгүүдтэ филиал бага бэшэ ажал хээ. Жэшээнь, Байгал далайн байгаалиин баялигуудые шэнжэлхэ асуудалаар үнгэргэгдэһэн конференцидэ филиалай гэшүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан юм. Байгаалиин баялиг хамгаалха асуудалаар һүүлэй жэлнүүдтэ үнгэргэгдэһэн Бүхэсоюзна зүблөөндэ, мүн энэ асуудалаар үнгэргэгдэһэн Сибириин, республикын конференцинүүдтэ, Сибириин, Алас Дурна аҕтай географуудай нэгэдэһэн зүблөөндэ филиалай эрдэмтэд элидхэлтэйгээр хабаадалсаа.

Ямар нэгэн һонирхолтой асуудалнуудаар үнгэргэгдэжэ эрдэмтэдэй дэлгэрэнгы заседанинуудта ниитын, научна, советскэ, ажахын организацинуудай түлөөлэгшэд олоор хабаадалсана. Жэшээнь, Буряадай элитэ эхэ эрдэмтэ профессор Г. Ц. Цыбиковэй наһа барһанһаа хойшо 20 жэл үнгэрһэнэй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан эрдэмэй заседанида хэдэн эрдэмтэд элидхэл хээ. Мүн профессор Ц. Жамцараноной түрэһөөр хойшо 80 жэл гүйсэһэнэй ойдо зорюулагдаһан эрдэмтэдэй соведэй дэлгэрэнгы заседанинуудта элидхэлнүүд үнгэрөөгдэжэ, хүн зон олоор хабаадалсаһан байна.

Буряадай газар дайдые шэнжэлһэн эрдэмтэ-географ Обручевой түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан эрдэмтэдэй соведэй заседани дээрэ 4 элидхэл энэ жэлэй февраль һарада хэгдэһэн байна. Сибириин бага яһатаниие этнографическа талаһаа шэнжэлһэн эрдэмтэ Д. А. Клеменцын наһа барһанһаа хойшо 50 жэл үнгэрһэнэй ба Сибириин элитэ фольклорист проф. М. К. Азадовскиин түрэһөөр 75 жэлэй ойдо зорюулагдан үнгэргэгдэхэ эрдэмтэдэй соведэй заседанида хэдэн элидхэл хэгдэхэ зорилгоор хараалагдажа байна.

Филиалай гэшүүд секцинүүдтэхи хүдэлмэридэ хабаадалсаха зуураа, республикынгаа экономико, түүхэ, соёл культура, арадай амн зохёол, географи шудалан хүгжөөхэ, байгаалиингаа баялигуудые шэнжэлхэ асуудалнуудаар тусхай даалгабаринуудые абажа, хараалагдаһан түсэбэй ёһоор номуудые бэшэнэ.

Обществын филиалай дэргэдэ гаргагдадаг «Хизаар ороноо шэнжэлхэ суглуулбарида» гэшүүдэй бэшэһэн зохёолнууд, эрдэмтэдэй соведэй заседани, конференцинүүдтэ дэлгүүр уншагдаһан элидхэлнүүд согсолоһон 8 боти ном хэблэгдэһэн байна.

Обществын Буряадай филиалайхид научна экспедицинүүдые жэл бүри эмхидхэжэ, шэнжэлгын ехэ ажал хэнэ. СССР-эй географическа обществын 3-дахи съездын шиидхэбаринуудые дүүргэлтэ болгон, Буряадай филиал республикын научна, советскэ, ажахын организацинуудтай холбоо барисагаа улам һайжаруулна. Тиимэ холбоо барисаан Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтай, Эрхүүгэй научна шэнжэлэлгын биолого-географическа, Зүүн-Сибириин совнархоз, Буркоопсоюз гэхэ мэтэ организацинуудтай байгуулагдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Зүүн-Сибириин совнархозтой, Эрхүүгэй биолого-географическа институдтай барисаатай болоһоной ашаар обществын филиал Байгал далайн үзэсхэлэн гоё байгаалиие, илангаяа загаһанай баялиг шэнжэлхэ зорилгоор, 1960—1963 онуудай туршада научна экспедицинүүдые эмхидхээ. Экспедицие Эрхүүгэй биолого-географическа институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ А. И. Картушин хүтэлбэрилээ.

Экспедицидэ хабаадагшад хэдэн жэл удаагуур Байгалай, мүн тэрэнһээ шудхадаг гол мүрэнүүдтэхи загаһанай баялигуудые, тэрэнэй сашадаа үдэхэ арга боломжые нарингаар шэнжэлэн үзэбэ. Тэдэнэй тодорхойлһоной ёһоор, ялаагана, алгана, булуусхай, хэлэнтэн, тутаар, сурхай г. м. жэжэ загаһан Байгалай, мүн дүтэ шадарай нуур, сөөрэмүүд болон гол, мүрэнүүдтэ нилээд элбэг байжа, загаһа баригдын бүхы хэмжээнэй 30—50 процентынень эзэлнэ.

Байгал дээрэ омоли, хадаран, хилмэ г. м. үнэтэ загаһа агнаха оройдоол гурба дурбэ һарын туршада, зун, намарай үедэ эрхилэгдэдэг байгаа һаа, харин жэжэ загаһадые агнаха зун, үбэлэй үргэлжэлһэн байдаг юм. Энэл ниимэһээ жэжэ загаһануудай олон үсөөниие тодорхойлхо, тэдэниие саашадань олошоруулха, ехээр баригдаг болохо асуудал шиидхэхэ гээшэ угаа шухала.

1960—1963 онуудай туршада Байгал далайн эрьеэр ажаллаһан научна экспедици географическа обществын филиалда үнэтэ материалнуудые тушааха зуураа, загаһашадта хэдэн шухала хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхыень дурадхаба. Эрдэмтэдэй дурадхаһанай ёһоор 1965 он болотор Байгал далай дээрэ жэжэ загаһа барилгые нэгэ хахад дахин дээшэлүүлжэ болохо юм. Энэ зорилго бэелүүлхын тула үбэл, зунай турша загаһа губшуурдаха болзор һунаамаар. Байгал далайн эрье шадарай тохой сөөрэмүүдтэ амидардаг загаһадые олошоруулхын тула тэндэ түргөөр үдэдэг загаһа табиха, Чивыркуйска тохой, Котокель нуурта, мүн далайн эрьеын бусадшье тохойнуудта һайн үүлтэрэй загаһа үсхэбэрилхэ зорилготой тусхай ажахынуудые эмхидхэхэ шухала гэжэ экспедициин гэшүүд дурадхаа.

Тус филиалай гэшүүн биологическа эрдэмэй кандидат И. В. Измайловай хүтэлбэреэр 1955 онһоо хойшо Баунтын аймагта зоологическа шэнжэлэлгэнүүд хэгдэдэг болоо. Хэрбээ республикын урда аймагуудтахи ангуудай, ургамалнуудай мүн бэшэшье шэнжэлэгдэһэн байгаа һаа, харин холын Баунтын аймагта тон багаар шэнжэлэгдэһэн. Зүүгээ хаалай саада тээ князь Куропаткинтай сугтаа зоолог Поляковой Баунтаар ябажа гараһан сагһаа хойшо 1955 он болотор тэндэ эрдэмтэ зоолог тэрэ руу ошоогүй байгаа. Зоологическа шэнжэлгэнүүдые хэхын тула һүүлэй жэлнүүдтэ нүхэр Измайловай экспедици Баунтын аймагай Витимэй хадалиг газарнуудта амидардаг ан гүрөөлнүүд болон шубуудай, хулганануудай болон хорхой шумуулнуудай олон үсөөе, үдхэ росөөнь тодорхойлхо, сагайнгаа уларидта тэдэ амитадай хэр зэргээр дадаһыень шэнжэлхэ зорилго урдаа табиһан юм. Гадна, тэндэхи нуур сөөрэмүүдтэ ондатраһуудай хэр олон байһые, тэдэнэй үдэсые шэнжэлхэ, булган, хэрмэн болон бусад ан гүрөөлэй олзоборилгые дээшэлүүлхэ арга боломжонуудые тодорхойлхо асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа.

Ангуудай шэнжэлэгдэхын хажуугаар үһанай химическэ бүридэл тодорхойлогдоо. Тиимэ шэнжэлгэнүүд загаһа, ондатра үсхэбэрилгэдэ угаа шухала байһанинь мэдээжэ. Үһанай химическэ бодосуудые шалгаха ажал хүтэлбэрилһэн В. Н. Абожин заһагаа багшанарай хэмиин лаборатори абажа гараһан байгаа. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай доцент Абожиной хүтэлбэреэр ажаллаһан химигүүд Баунтын нуурнуудта загаһа үсхэбэрилхэ арга боломжо шэнжэлһэн байна.

Үнгэрөөшэ зун Витимэй хадануудта һүүлшынхеэ шэнжэлгэ ерэһэн экспедици научна горитой шэнжэлгэ хэхэ зуураа, эдэбэ ангуудые, шубуу болон бусадшье амитадые олоор барижа асараа.

Витимэй, Ярууныи олон тооото нуур сөөрэмүүдтэ загаһа, ондатра, нугаһа болон бусад шубууд үсөөн. Яахадаа олошоруулхагүй гэхэдэ тэбэхын түрүүндэ тэдэ нуурнууд ямар хэмдээ байнагүй. Нэгэн гэз һаа, хадаа буунан гол горходой ехээр үерлэхэдэ нуурнуудай үһан эрьеһээ халина, боросгой оросгүй сагта ехээр шэргэнэ. Нуурнуудай эрьеэр элдэб ургамалай, һөөг бургааһанай үсөөн дэрэлһээ ондатра хоолоор дуталадаг, урахай хэхэ газаргүйдэдэг.

Үнэтэ ангуудһаа гадна, Витимэй хадануудта һөйр, худуу, торхирүу, мүн бусадшье ан олор барижа болохомоор гэжэ эрдэмтэд зүбшөөнэ. Зоологууд үнгэрөөшэ зун аяншалгада гарахадаа Витимэй хадануудта амидардаг шубуудай ямар газарта, хэр олоор байрлалдагыень тодорхойлоо. Экспедицие дахажа гараһан И. В. Измайлов хэдэн жэлэй туршада сугулуулһан зүйлнүүдээрээ үндэһэ шэнжэлгэ болгон юм бэшэжэ түсэбтэй.

Филиалай фото секцида гэшүүд боложо ороһон республикын элитэ фотограф Байгаалиин гоё һайхан газарнуудые харуулха, ажахы болон соёл культурын хүгжэлтые буулган харуулха талаар бага бэшэ ажал хэнэ. Дуршалтай фотографууд Ф. Ф. Сорокин, Б. И. Попов, О. Б. Шадинова болон бусад республикын байгаалиие, илангаяа Байгал далайн һонирхолтой газарнуудые, город тосхонуудай түхэл шарайе, колхоз, совхоз, промышленностиин хүгжэлтые зураглан харуулһан олон тооно фото буулгабаринуудые хэһэн байна. Тэдэнэрэй хүсөөр жэл бүри шэнэ зураглан зэһэг элдэб открыткануудай хэблэгдэжэ, наймаанда гарагдана. Филиалай фото секциин бэлдэһэн фото альбомууд хизаар ороноо шэнжэлхэ музейнүүдтэ үгтэдэг.

Филиалай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн фенологическа секци дурбэдахи жэлээ хүдэлнэ. Республикын гидрометеорологическа тушааз станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд секцида һайн дураараа туһалха зуураа, республикын сагай уларилай хубилалта тухай үнэтэ мэдээсэлнүүдые секцида үгэнэ.

Географическа обществын Буряадай филиал эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо зарим тэды ажал хэбэшье саашадаа ажалаа улам һайжаруулха, Буряад ороной байгаалиин баялигые шэнжэлхэ талаар научна хүдэлмэринүүдые хэхын тула ниитын, ажахын, советскэ организацинуудтай холбоо барисаагаа улам һайжаруулха зорилготой.

У. Ж. ДОНДУКОВ.

Географическа обществын Буряадай филиалай историко-этнографическа отделениин түрүүлэгшэ.

БУУРЯАТАН ЗЭДЭЛЫШ, ДАЛИТА ДУУНУУДНАЙ

Гэрэлтэй ажабайдалай хэшээ— Түрэлтэй тарялан эбхэрэн хүхэрнэ. Манай омогой шэмэг— Зүрхэнэй дуунууд зэдэлнэ..

Саяхан голой эбхэрмэ долгинуудшаяа иргүү хүгжэм, аялга, дуунуудые Хүнтэйн талын түрүү станцаар зэдэлжэй. Саяхан аймагай Соёлой байшан хүхюутэй, зугаатай байшан зуб гэжэ, колхоз, совхоз, үйлдэ, албан зургаанай гарын түлөөлэгшэд уггажа ябаардаан шадабарга энэ харуулэ. Илангаяа Баян голой Соёлой байшанай уран һайханай коллектив шалгажа гэжэ тэмдэглэлтэй. Улаан-Үдын соёл гэгээрэлэй училищиин студентка Анна Андаева тэрэниие хүтэлбэрилээ. Тэдэнэр сценэ дээрэ буламжа, «Буряад орон», «Алдарай», мүн «Июлиин 26-най» гэжэ хүбисхалһа Кубын арадай хахинхаса татаба.

Байгаалиинь хүтэлбэрилэгшэ харин үгэ хэлэлтэй. Аня басаган дурсхален мэдээжэ ёһоороо ... Богонихон хугасаан соо хүхюутэй «артистнуудые» эмхидхэжэ, һонирхол түрүүлэрэгэгуй наадые табижа шадаа. Тэдэнэр дипломно концерт түрүүһэн һайнаар наадажа, хабаргасһалан һайшаалта хүртэбэ. Ингэжэ баян сүртэй Баргажанай зан һэеэ сэлгэжэ хүнөөр үшөө юу тэмдэглэмээр бэ гэхэдэ, түрэл колхозойн партийнай секретарь, Буряадай АССР-эй габьяата артистын нэрэ зэргэтэй Владимир Цыдендамбаевич Баторовой ордыһутанай хабаадалсадаг. Тэрэ Б. Ямпиловай хүгжэм дээрэ найруулһан «Жорооохон моримни», мүн бүтэндэнэ мэдээжэ Будамшуугай аялгануудые гоё һайханаар гүйсэдхөө.

Мүн украин арадай суута гопак хатарые Аня Сабхандаева залуухан багша Клара Цыренданшиевтай наадажа, бэлигтэй бэрхэ байһанаа харуулаа.

Зүгөөр энэ хэмһэ хатэрхэ магтаха, һайрхаха юумэн байхагүй. Үнгэрөө үбэлэй туршада Улаан-Үдын радио комитедэй эгээл энэ Баянголой ,тусхай дамжуулга эмхидхэһэниинь гайхалтай бэшэ юм. Эндэхи олоон бэлигтэнэй хоолойн һайхан нугалбарие бүхы Буряад оромнай дуулаһан байха.

Дуу хүгжэмөөр ходоо замхадагүй Дэрэнэй арадай театр тухай тогтонгүй үнгэрэлтэй бэшэ. Эрхимүүд соохоо энэ шалгарһан Цыцыгмаа Дандраевнагай уян хонгёо хоолойе хэн магтахаб даа!

Зүгөөр гэр бүлэ ахиргүй байдагүй гадагтай, эрхим бэлэдхэлтэйшүүлэй хажуугаар мүү бэлэдхэлтэйшүүлшье баһа бии байба. Жэшээлхэдэ, Үргэ тосхоной уран һайханай бүлэг һанаһаа хүреэгүй. Тиихэдэ тэдэнэр энэ Соёлой шанэ байшан тодорхо байдаг. Мүн өөрын һайн бэлиигтэй, тиин эндэ зугаа гаргаха залуушуулые бэ. Тэдэнэй бэлиг шадабараа хүсэд дүүрэнээр харуулжа шадаагүй гол шалтагаанинь гансал муусал бэлэдхэлтэй, харюусалгагүйгөөр хандаһаарнь тайлбарилагдана.

Тиихэдэ тэдэнтэй хаяа хадхажа һуудаг һүбшэнхид һурагүүй һайн бэлигтэй, олон жэл соо Хэнтэйн олон багша А. М. Кокорин шог дуунуудаар болон хатар наада хабаржама зохидоор харуулаа. Энэ хүн өөрын байнһайгээр хүгжэжэ байһан тулэг хахан дууда ябана гэжэ баярлалтай.

Совет элитэ уран зохёолшо М. Шолоховой «Эдэнэр Эхэ оронойнгоо түлөө дайлалдаа» гэһэн романһаа хасаг һүбшэ һургуулиин һурагшад тайлагые шадана. А. М. Шафиров уран гоёор уншажа, хараагшадые урмашуулба. Мүн «Оёдолшон» гэһэн олондо мэдээжэ хатарые Баржан нютагай библиотекарь Роза Ешонова бархажар наадаа.

Хэдэн жэлдэ удаагаар сценэ дээрэһээ «наладагүй» үнинэй хатаршад, дуушад—Баргажанай дунда һургуулиин ахалагша пионервожата В. Молчанов, багша А. Н. Шадрин болон бусадшье магтамаар.

Ингэжэ олоной дундаһаа уран бэлигтэйшүүлые тодоруулха иимэ хэмжээ ябуулга эмхидхэһэниинь һайшаалтай. Тэрэ аймагаймнай Соёлой байшан гансал хабарай халима үе долгиноор хатар, наада, дуу хүгжэмөөр дүүеэд дүүргэшэнгүй, жэлэй жэмаршье сагта жэнхэни аялга дуунууд гэжэ дуун байха гүй.

Ч. САНЖИЕВ.

СОВЕТ ОРОН

Хүнэйнай нь һай.

Найрамдалай хани барисаанай түлөө

МОСКВА, май 20. (ТАСС). ...түүдэй хоорондо эб найрамдалай барисаа байгуулхын тула ... автопробегтэ хабаадагшад мүнөөдэр Москваһаа замдаа гарба. Советскэ Союз, Финляндии, Норвеги, Швеци, Данин, Германиин Демократическа Республика болон Польшын гараг гарһан хотын хотын холын замда найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаадагшад хабаадаһан гүрэнүүд—Москвагай, Ленинградай болон Горкий городуудай хүдэлмэришэд, соёл культурын научна болон техникын ...ябуулагшад, уран зохёолшодуудай зураашад мордобо.

Найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй, гадаадын оронуудай ... барисаа, культурна барилга байгуулха совет бүлгэмүүд ... үнгэргэжэ байһан энэ ... ябуулагда хабаадагшад «Волга» машинанууд дээрэ ... гараба.

...аяншалгань 36 үдэр соо ...гажа юм.

Ниислэл хотын һонин

МОСКВАГАЙ СОВЕТ—МОСКВАГАЙХИДТА

ТОО, БАРИМТАНУУД

Москвагайхидай ажаһуудал болон амаралтада ходоо ехэ анхарал хандуулагдадаг. Гэхэ зуура мүнөөнэйхи шэнги иимэ ехэ юумэн урдань хэзээшье хэгдээгүй юм. Гол хэрэглэлээр—байра байдалаар түргэн хангахатайгаа хамта, хэдэн зуугаад магазин, кафе, кинотеатр, хубсаһа угааха газарнууд баригдана. Пансионадуудай, санаторинуудай, үнэһа утаха газарнууд, хэмэл бассейнүүд баригдажал байдаг. Ажалшадай һуудал байдал болон амаралта һайжаруулхын тула ородолго гаргалгые Совет засагай түрүүшын алхам эхилэжэ зорилго гэжэ тоолоод, Москва хотын Совет энэ асуудалые эдэжээтэ сесси дээрэ хаража үзэһэн байна.

6.300 столово, кафе, ресторан, эдеэлхэ газарнууд

1954 онһоо хойшо мүнөө хүрэтэр москвагайхидай хахадһаа олонинь шэнэ, болбосон байранудта нүүжэ ороһой. Энэ үе соо ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай тоо хоёр дахин олошороо. Хабартаа, зундаа зоной амардаг газарнуудта—городой дотор, городой хажуу тээ—арбо найма мянга табан зуун эдеэлхэ газар, буфет болон худалдаа наймаанай палаткануудаа нэмэжэ байха. Вокзалнууд, предприятинууд болон эмхи зургаануудай захилай столнуудые бии болгохоор хараалагданхай. Хүн зондо зохид байхынь тула столово, кафенүүдые үглөөгүүр эртэ нээхэ, удэшэндөө орой болотор хүдэлгэхэ гэжэ шиидэб. 105 ехэ гастроном болон универмагуудай үдын хоолой үеэр нээлгэгдэһэн байха юм.

10 жэл соо гурба дахин ехэ болоо

Ажаһуудалай эрилтэ хангадаг дүрбэн мянган предприяти Москвада бии, тэндэ 90 мянган хүн хүдэлдэг.

Мүнөө жэлдэ үшөө 600 мастерской, ателье, парикмахерска болон юумэ тушааха абдаг пунктнууд нээгдэхэ. Москвагайхид рюкзак ба үлээгдэг онгосонһоо эхилээд, велосипед гү, али автомобиль хүрэтэр элдэбын юумэнүүдые саг зууруур барихаха 80 ательеһээ абаха болохо юм. Ооһодоо хубсаһа угааха автомашинадтай газарнууд олошоруулагдаха. Ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангадаг предприятинуудай хүдэлхэ саг баһа ондоо болгогдо: үглөөгүүр 8 часта нээгдэд, үдэшын 8—10 сагһаа эртэ бэшэ хаагдадаг болохонь.

Болбосон ёһоор амархын тулада

Москвагай кинотеатрнуудта жэл соогоо 110 миллион хүн орогдог. Зундаа кино газаагуур харуулагдадаг, тиихэдэнь үшөө 40 мянган һуури нэмэнэ. Ном уншаха гэбэл, 26 миллион номуудтай 1100 библиотекэ бии.

Ниислэл хотодомнай 37 театр, концерт табидаг залнууд, 52 музей нээгдэнхэй.

Спортын ехээр хүгжэһэн городуудай нэгэн болохо Москвада далан стадион, спортын хэдэ мянган талмай болон спортын 800 шахуу залнууд бии.

Пионернүүдэй 667 лагерьта 600 мянган һурагшад амарха аргатай.

Уһанда умбаха болбосон түхэлтэй 11 газарта тусхай онгосонуудай 42 станци бии. Городой хажуу тээ гаража амарагшадта синтетическа материалаар хэгдэһэн гэрнүүд (3—5 хүнэй байха) табигдаха юм.

Гурба миллион аяншад

Москвагай иимэ олон зон мүнөө жэл холын аяншалгада, амаралтын үдэрэй поход болон экскурсида хабаадаха байха.

Магазинууд болон ательенүүд тэдэнэй хэрэгтэй юумэнүүдые саг зууруур үгэхэ байха. Аяншалгын совет Сибирь соогуурхи (Братска ГЭС, Байгал далай ба бусад) үзэсхэлэн һайхан газарнуудаар аяншалга эмхидхэхээр хараалаанхай. Тухайлбал, зуун мянган хүнэй бэе махабадаа һайжаруулха лагерьнууд нээгдэхэ. Тэды шэнээн москвагайхид орон соогуура аяншалга хэхэ путёвконуудые абаха байха. Москваһаа Астрахань, Уфа, Ростов хүрэтэр аяншалагшадай ябаха 11 теплоход табигдаха болоно.

* * *

Городой зээн—Москва хотын Совет зунай сагые иимэ түсэбтэй, бэлэдхэлтэйгээр угтахаб. Эдэ олон тоогой саана Совет ниислэлэй хүн зон бэе махабадаа һайжаруулха, хүхюунээр амарха, нажарай намжаа сагые бэедээ ашатай туһатайгаар үнгэргөөхэ байһаниинь харагдана.

(АПН).

ПРИМОРСКО ХИЗААР. Находко гэжэ далайн портдо Мария Георгиевна Поповагай нэрэ бултанда мэдээжэ болонхой. Социалис Ажалай Герой, портын эрхим крановщик Мария Попова эршэтэ ажалаараа шалгардаг.

М. Г. Попова үдэрэйнгөө даабар ниие 6 час соо дүүргэжэ гэхэн уусхалые дэмжэхэн юм. Мария Георгиевна эрхим механизатор байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ КПСС-эй Приморско промышленна крайкомой, партиин Находкинско горкомой гэшүүн юм. Зураг дээрэ: Социалис Ажалай Герой Мария Попова.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ҮНЭН

3-дахи нюур.
1964 оной май 22.

Загарайн промышленна зоны Элхиин автомашина заһабарилгын заводто хүдэлмэрилдэг эхэ эсэгэнэр үхибүүд тухайгаа яарангүйгөөр ажаллаха аргатай. Үглөөгүүр үхибүүдээ ясли-сад — һаруул хоёр дабхар гэртэ абаашаад ажалдаа ошоно. Энэ ясли-садта 150 үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ. Зураг дээрэ: хүмүүжүүлэгшэ Татьяна Романовна Мясникова хүүгэдтэ элдэб наадахай өөһэдөөрнь хүүлэжэ һургана.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ҮНДЭР УУЛЫН ХОТОДО

Бирмын зүүн хойто захада шан уласай ниислэл Таунчжи гэжэ гү, али бирмын хэлэн дээрэһээ оршуулбал, Үндэр уулын хото оршодог юм.

...Хотирон һунаһан харгытаар машинын үтсэжэ ябатараа баһа нэгэ булангые тойроод орхиходонь, зүүн таладамнай үргэн зэнхэгэр гол харагдаад, тээ доро «Сагаан турлаагта» нуурай уһан мүнгэн шэнгеэр толотон, дасан хиидэй ганжар наранай гэрэлдэ ялалзаад, саагуурнь бага тахан тосхонууд утаа манан соогуур барсайн харлана.

Шан хүнүүдые бирманцуудтэй жэшэбэл, хара үнгэтэй хубсаһанда тон дуратай байна. Эрэшье, эмэгтэйшье шангууд бирманцууд шэнгеэр банзал үмдэдэггүй, харин хара үнгэтэй уужам түриитэй үмдэ, баһал тиимэ будагаар будаһан хүүртиг үмдэхэ дуратай. Шан эхэнэрнүүд гэртэһээ гарахадаа бага үхибүүдээ орхидоггүй, дэлгүүртэшье ошоходоо, гудамжадашье ябахадаа оршон тойроной тосхонуудһаа хото ерэхэдээшье, үхибүүдээ бүдөөр мансылжа ташаандаа үргэлөөд ябадаг.

Шангууд (һүүлэй үеын мэдээнэй ёһоор шан уласта хоёр миллион шахуу хүн ажаһуудаг) ехэнхидээ хүдөө ажахы, модо бэлэдхэлэй хүдэлмэри эрхилдэг.

Уула хадануудтань үнэтэй сэнтэй тик модон элбэг байжа, Бирмын газаа тээшэнь, хариин гүрэнүүдтэ худалдадаг гол шухала зүйлнүүдэй нэгэн болоно.

Таунчжи хотын оршондохи Инле нуурай уһан дээрэ таряашад овощ ургуулдаг юм.

Голые уруудажа багахануудаар дүрбэлжэлэгдэһэн таряалангай тэгшэхэн полиин хажуугаар ябахадаа, эртэ урда сагай эбдэржэ һандарһан һүмын ойгуур үнгэрэгдэхэ байха.

Пристань дээрэ онгосо хүлеэжэ байха һамбаандаа Инле нуурай баялигуудтай танилсабабди. Ута аад, бүдүүн модые түнхижэ хэһэн онгосонууд дээгүүр таряашадай асарһан мантан томо тыкванууд, метр болохоор үгэрсэнүүд, амта шэмэтэй помидорнууд дэлгээтэй.

Нуурай гол тээшэ нариихан татуураар дамжан онгосоороо дабшахадамнай, хоёр талаараа ногоон водорослёор хүшагдашанхай байба. Зарим газарта тиимэ водорослинууд нуурай бүхы нюруу дээрэ ургашаһан, набтархан ябаган сагдуулнуудһаа бүридэһэн ой гү гэхээр талмай харагдана. Таряашад тэрээн дээрэ хүрьһэнэй хара шорой нимгэхэнээр адхаад, үшөө дээрэһээнь водорослёор, жэжэ элһээр дахин дахин хушадаг. Тиигэжэ хэдэн үеэр дабхарлуулан бариһан, уһан дээрэ тамаржа ябадаг, пирог шэнги огород болошоно. Хүнэй гараар бүтээгдэһэн энэ огород нягта, бүхэ хүрьһэтэй; зарим участогууд дээгүүрнь бэлшэжэ ябаһан буйволнуудые хараа һэмди.

Тооложо барахаар бэшэ олон, тамаржа ябадаг огородуудай хоорондуур үнгэрхэдэ, уһан соо зоогоотой үндэр модод дээгүүр баригдаһан гэр байранууд харагдажа эхилээд, саашаа болоходоо, нуурай тэг дунда хэдэн тосхонууд гаража ерэнэ. Эндэхи гол транспорт болохо онгосонууд гэр бүхэнэй хажууда һойгоотой байдаг.

Онгосомнай тосхоной гудамжаар аалихан тамарһаар, бүдүүн хулһан барилгатай пристаньдэ хүрэжэ ерэбэ.

Һиилтүүршэ дархан У Кей өөрынгөө мастерскойдо манииые уриба. Заахан хяһа хөөргэ, дүшэ, элдэб түхэлэй алха, балтанууд дарханай тарта ороходоо, хабтагар сагаан мүнгые гоё гоёор шэмэлэгдэһэн аяга, шкатулка, ваза болгожорхино.

Өөрынгөө дархалһан юумэнүүдые бидэндэ харуулжа байхаа зуураа, У Кей ингэжэ хөөрэбэ:

— Никита Сергеевич Хрущевой Бирмэдэ ерэһыень һананаб. Ехэл һайндэр, баяр ёһолол болоо һэн даа. Мүнөө танай туһаламжаар Үндэр уулын хотодо госпиталь баригданхай. Инле нуурһаа дутуугүй суутай болоод байна.

Таунчжидахи госпитальдо хүдэлмэрилдэг совет врачнуудай ажалтай танилсажа байха үедөө У Кейн хэлэһэн үгэнүүдые дахинаа һанаа һэм.

Советскэ Союзай туһаламжаар баригдаһан госпиталь бүхы Бирмэдэ мэдээжэ болонхой: Рангунай, Мандалайн, хойто зүгэй тосхонуудай зон иишэ ерэдэг юм.

Гурба мянга шахуу хүнүүд со... врачнуудай кабинедүүдтэ ... бүри орожо, бэеэ үзүүлнэ. Со... эмшэдые Бирмын эмшэн Сп... тай (арад зоной аша туһада ... догшо гэжэ үльгэр домогто ... хой юм) жэшэдэг байна.

Манай врачнууд үбшэнтэ... аргалха хэрэгтэ гансашье хү... мэриингөө сагые бэшэ, мүн б... сүлөөтэй сагаа зорюулна. Эл... тухатай сагтаа лекци уншаа... һургуулиин үхибүүдэй бэеые ... жэ, элдэб үбшэнһөө һэргыл... дэг заншалтай. Хамтын ал... аша туһаар совет болон бир... врачнуудай бодото хани бари... батажана.

Энэ госпитальдо олон бэша... почтоор үдэр бүри ерэжэл ... даг. Нэгыень абаад үзэе: «Тау... жидахи госпиталь тухай Бир... аяар хойто холын, манайшье т... хондо дуулдаба. Та бүгэдые С... вака шэнгеэр хүдэлмэрилнэ ... дуулаабди. Советскэ Союзһаа ... һэн таанадта — врачнуудта ... баяр хүргэнэбди».

В. МАСЛОВ.
(ТАСС).

БИРМЭ. Рангун хотодох... правительствын байра (презид... тын ордон байһан).

ТАСС-ай фотохроника.

РЕПОРТАЖ НАРАНАЙ ЭЛШЭЭР ЖЭГНЭГДЭН...

Газаа үшөө үбэл шахуу, хабарай түрүүшын һара—март маарана. Харин манай урда сэл ногоон үгэрсэ.

— Юу гайхаа гээшэбта? Манай Ивалгын, Оронгын теплицэнүүд үгэрсэ, помидор март һара соо хуряажа эхилнэ ха юм,—гэжэ хэншьеб хэлээ һэн.

Зүүн Оронгодо сербылдэн харагдаһан хэдэн ехэ ута гооронсонуудай хажууда ошоходо, ехэнүүд шэл сонхонуудай саанаһаа сэл ногоон набша намаанууд сэлмэг нара руу шагаана. Май һарын дулаан үдэршье һаа, газаа һалхитай. Шулуугаар баригдаһан гурбан ута гэр. Одоол шэл ханатай, шэл хушалтатай ордон гээшэнь энэл байгаа бэшэ гү гэжэ һанамаар.

Теплицэ соо дулаан гээшэнь. 23 градус боложо байба. Ута гэгшын үгэрсын эшэнүүд бүри дээгүүр набша намаагаа дэлгэнэ. Ямаршье набшаһата мододгой шэбэр, буртаг, ой соо орошобоб гэжэ һанагдана. Эндэ тэндэшье ута гэгшын үгэрсэнүүд һанжана. Тэдэнэй сэсэг, набша дээгүүр зүгынүүд ниидэнэ.

РСФСР-эй габьяата агроном Виталий Иванович Левенкын хүтэлбэрилдэг теплицэнүүд ажаллажа захалаа. Хабарай наранай элшээр жэгнэгдэһэн, һайнаар түхеэрэгдэһэн, элдэгдэһэн хүрьһэн—шэбхэ дээрэ үгэрсэ, помидорнууд һалбаржа эхилээ.

— Левенкын онол арга гээшэмнай илаад лэ байна. Танилсагты, энэ бэшэһэн номынь—гээд, «Улаан Оронго» колхозой агроном-овощевод Дондок Цыремпилович Будаев нэгэ нимгэншэг ном һарбайна. — Дүй дүршэлтэйнь танилсахадатнай болохо. Левенкын хэһэн ажал, тэрэнэй оролдолго тухай газетэнүүдтэ һайса уншаа ёһотойт. Үлүү юумэ шашаад яхамниб?

Нээрээшье Оронгын теплицэнүүдтэ ажалладаг 15 хүн энэ түрүү дүй дүршэлые халан абажа, нилээд амжалта туйлаа. 1963 ондо нэгэ квадратна метрһээ 47,4 килограмм үгэрсэ, 14,5 килограмм помидор хуряагдаа һэн. Энэмнай ганса сэбэр олзо доход тухай бодоходо, 30 гара мянган түхэриг болоно бшуу.

Теплицын хүдэлмэрилэгшэд Бадмаханда Базарова, Пунцык Цыремпилов, Бадмаханда Ринчинова дүй дүршэлөөр баян овощеводууд гэжэ түрэл нютагтаа суутай. Виталий Иванович Левенкын ударидалга доро тэдэнэр ажаллажа, эртын овощ ургуулха нюусые дүүрэн шудалжа абаа.

— Мүнөө жэлдэ (ургаса хуряаха хаһа март-сентябрь) квадратна метр бүхэнһөө 48 килограмм үгэрсэ, 15 килограмм помидор абаха зорилготойбди. Оройдоо 192 центнер үгэрсэ, 30 центнер помидор абахабди. Арочна 2 теплицэдэ квадратна метр бүхэнһөө 37 килограмм үгэрсэ, 13 килограмм помидор абаха бэзэбди. Мүнөө 70-аад центнер үгэрсэ абаад байнабди — гэжэ агроном Будаев ябалган дээрэмнай хэлэбэ.

...Үшөө баригдажа байһан арочна 4 теплицын армаг бүхээгүүд ербылдэнэ. Эртын овощ үгэхэ даа эдэнэршье удангүй. Зүүн Сибириин уларилай хэдышье шэрүүншье һаа, Оронгын уран шадамар хүнүүд сэл ногоон үгэрсөөр, уб улаахан помидороор арад зоноо баясуулһаар.

Г. ДАШАБЫЛОВ,
Улаан-Үдын үйлэдбэриин управлени.

Суута мэргэн буудагшын дурасхаалда

Суута мэргэн буудагша Советскэ Союзай Герой Жамбал Тулаевай дурасхаалда зорюулагдан, мэргэн буудалгаар туд бүриин болон командын түрүү һуури эзэлэлгын республикын мүрысөөн Улаан-Үдэ шадар майн 16—17-ной үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэбэ.

Совет Армиин албанда татагдаха наһанай буряадаймнай залуушуул Геройн нэрэмжэтэ дамжуулгын кубок абахын түлөө гурбадахинаа мүрысэжэ байна. Советскэ Союзай спортын мастер Вячеслав Лупоков буудалгын спорт тухай мүрысөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгөө. Тэрэ хадаа мүрысөөнэй эхилхын урда тээ хайшан гэжэ мэргэнээр буудаха шадабарииые харуулан, винтовко буугаар тудажа болохо 100-һаа 94 очко оноо. Тэрэшэлэн ДОСААФ-ай республикын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Издебский буряадай мэргэн буудагшадай амжалта тухай хөөрэжэ үгэһэн байха юм.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр тэрээндэ хабаадагшад винтовко буугаар сагаалса буудабад. Очко абалгаараа городой командануудай дундаһаа Железнодорожно районой мэргэн буудагшад, хүдөөгэй командануудай дундаһаа Улаан-Үдын хүдөөгэй районой спортсменүүд түрүү һуури эзэлһэн байна.

Тус бүриин түрүү һуури эзэлэлгэдэ Баргажанай аймагай түлөөлэгшэ Николай Меньшиков, Загарай станциин заһабарилгын хүдэлмэришэн Николай Афанасьев, Хяагта городой дунда һургуулиин 11-дэхи классай һурагша Виктор Турбачев гэгшэд шалгараа.

Мүрысөөнэй хоёрдохи үдэр бага калибртай буугаар сагаалса буудалгын болоходо, городой командануудай дундаһаа мүн лэ Железнодорожно районойхид нүгөөдүүлһээ һураггүй олон очкотой болоо. Тиигэжэ энэ командын хоёр түлөөлэгшэд шанда хүртэхэ хоёр һуури эзэлһэн байна. Тэдэнэр хадаа слесарьнууд Владимир Зосин, Леонид Зильберт гэгшэд болоно.

Мүрысөөндэ Советскэ Союзай Геройн хүбүүн Түнхэнэй дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Владимир, мүн тэрэнэй Октябрина басаган—Буряадай багшанарай институдай студентка байлсаа. Октябрина буудалгын спортдо дуратай байха юм.

Республикын аймагуудта спортоор Советскэ Союзай Геройн нэрэмжэтэ мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг боложо заншагдаа. Жэшээлхэдэ, Хориин аймагта Дарма Жанаевай, Зэдын аймагта Советскэ Союзай Герой Гармаевай нэрэмжэтэ шанда хүртэхын түлөө мүрысөөн болоно.

Мүрысөөнэй һүүлээр илагша командануудта дамжуулгын кубок, тус бүриин мүрысөөндэ илагшадта үнэтэ бэлэгүүд, диплом барюулагдаа.

О. ЦЫБИКОВ.

СПОРТЫН ЭДЭБХИТЭДЭЙ СУГЛААН

Майн 19-дэ КПСС-эй Улаан-Үдын горком хотын спортивна һайн дуранай коллективүүдэй эдэбхитэдэй суглаа үнгэргэбэ. «Городой физкультурна ниитын хүдэлмэридэ залуушуулые олоор хабаадуулха талаар физкультурын коллективүүдэй зорилго» тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Тус асуудалаар КПСС-эй горкомой секретарь нүхэр Л. Я. Похосоев элидхэл хэбэ.

Эндэ физкультурна ниитын хүдэлмэри, илангаяа зунай үедэ, үргэнөөр ябуулха тухай асуудал шухала болгон хэлсэгдээ.

Республикын спортивна бүлгэм болон организацинуудай союзай соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Калаганский үгэ хэлэхэ зуураа зунай үедэ спортивна ниитын хүдэлмэридэ арад зониие урда жэлэйхиһээ 1,5 дахин олоор хабаадуулха байһан тухайгаа хөөрөө.

ПРАВДА БУРЯТИИ

«Правда Бурятии» газетын мүнөөдэрэй номерто «Зуун үдэр соо зуун килограммаар нэмээхэ» гэһэн түрүү бэшэг зунай үедэ малаа холын бэлшээридэ гаргажа һайнаар таргалуулха ажалые эмхидхэхэ асуудалда зорюулагдана.

«Шухала мэдээсэлнүүд» гэһэн юрэнхы гаршаг доро Н. С. Хрущевой Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада байһан тухай олон материалнууд толилогдоо. «Хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ зорилго бэелүүлэгдэнэ» гэһэн газетын тусхай корреспондент Г. Субботиной статья эндэ хэблэгдэбэ.

Газетын хоёрдохи хуудаһанда хүдөөгэй малшадта зорюулагдаһан материалнууд оробо.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эндэ В. Шитиковэй репортаж болон бусад авторнуудай бэшэгүүд бии.

Гурбадахи хуудаһанда Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй вагон хабсаралгын цехэй электрослесарьнүүдэй бригадир Социалис Ажалай Герой А. Н. Оширов Ази, Африкын арадуудай һаналаа нэгэдэлгын II совет конференцидэ хабаадаһан тухайгаа хөөрэнэ.

«Хөөрэлдэхэ зүйлнай—зунай саг» гэһэн юрэнхы гаршаг доро ажалшадай зунай амаралтые эмхидхэхэ тухай материалнууд мүн энэ хуудаһанда толилогдоо.

«Уласхоорондын байдал» гэһэн гаршагтайгаар Чехословакиһаа, Тунисһаа, Англиһаа абтаһан телеграмманууд хэблэгдээ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда Улаан-Үдын Железнодорожно болон Советскэ районуудта болоһон арадай судьянарай һунгалтын дүнгүүд толилогдоо. Мүн «Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй бууса шадарай газарай участогууд» гэһэн консультаци, бусад зүйлнүүд хэблэгдэбэ.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1964 оной майн 22.

ХИЛЫН САДАНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

Порт-Саидта болоһон ехэ уулзалга

КАИР, майн 20. (ТАСС). Баатар город Порт-Саидта Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевой, ОАР-ай президент Насер болон Иракай президент Арефэй ошоһон ушар Каирай бүхы газетэнүүдэй гол темэ байһан зангаараа. Порт-Саидта Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые: «Империалистнуудта Хрущевой шанга уридшалан һануулга» («Аль-Ахбар»); «Хрущев хэлэнэ: ОАР-ай арад шууд зоригто тэмсэлээрээ түүхын хүгжэлтые хубилгаа» («Аль-Гумхурия»), «Сүлөөрэлгын болон бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдэнь Йеменэй Арабуудай Республикын арадые Советскэ Союз дэмжэнэ» («Аль-Ахрам») гэһэн гаршагуудтайгаар газетэнүүд хүсэдөөр толилһон байна. Порт-Саидта Н. С. Хрущевые үзэгдөөгүй ехэ хани халуунаар угтаа гээд бүхы газетэнүүд онсолон тэмдэглэнэ.

«Үсэгэлдэр Порт-Саид хани халуун угталга эмхидхээ» гээд «Аль-Гумхурия» газетэ бэшэнэ. Эрхэ сүлөөе хамгаалдаг, зохёон байгуулагша хүнэй Порт-Саидай трибуна дээрэһээ үгэ хэлэхэнь дуулдаба. Порт-Саидта Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые «Империалис оронуудай политическэ ажал ябуулагшад ойлгохо ёһотой» гээд газетэ бэшэнэ. Эрхэ сүлөөдэ дуратай амгалан ёһоной хүсэнүүдэй тэмсэлэй союзда дэлхэйн бүхы хүбинуудһаа жэл үнгэрхэ тудам хүнүүд бүри олооро талархан нэгэдэдэг болжо байна гээд, «Аль-Гумхурия» газетэ саашань тэмдэглэнэ.

Асуандахи илалта Порт-Саидта уридшалан бэлэдхэгдэһэн байгаа. Юуб гэхэдэ, Египедтэ өөһэдынгөө эзэрхэлгые дахяад һэргээхые хүсэһэн империализмда эсэргүү тэмсэл Порт-Саидта болоһон байгаа бшуу гээд «Аль-Ахбар» газетэ бэшэнэ. Порт-Саидта илалта туйлангүйгөөр Асуанай хаалтые бариха аргагүй байгаа гээд газетэ мэдүүлнэ.

Н. С. Хрущевой аяншалга тухай газетэнүүд ниигэжэ бэшэнэ

ОАР-та Советскэ правительствые толгойлогшо Н. С. Хрущевой аяншалга, президент Насертай, египет арадтай тэрэнэй уулзалганууд тухай гадаадын хэблэл дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн зангаараа. Аяншалга тухай мэдээсэлнүүдтэй хамта толилогдоһон фото-зурагууд Н. С. Хрущевой уулзалгануудай боложо байһан үеые, митингнүүдые харуулһан байха юм.

ПРАГА. Порт-Саидта болоһон митинг дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгын дэлгэрэнгы удхые Прагын бүхы газетэнүүд толилоо. «Империализм болон колониализмда эсэргүүсэхэ зуураа, бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан арадуудта Советскэ Союз талархана», «Совет айлшадые баатарлиг город баяр баясхалантайгаар угтаа», «Советско-арабска хани барисаан Порт-Саидта һүр жабхалантайгаар харагдаба» гээд газетэнүүд гаршагуудтаа онсолон тэмдэглэнэ.

Колонизаторнуудтай тэмсэл хэхэдэнь египет арадые Советскэ Союзай угаа ехээр дэмжэһые «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Совет арад национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ хододоо талархадаг гэжэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэнүүдые газетэ эшэ татаһан байна.

БЕРЛИН. Порт-Саидта болоһон митинг дээрэ Советскэ правительствые толгойлогшын хэлэһэн үгын удхые толилхо зуураа, НАТО-гой «поларисуудтай» холбоотой дипломати заабол буруу һүрэхэ гэжэ «Нейес Дейчланд» газетэ гаршагтаа онсолон тэмдэглэнэ. «Советскэ Союз арабуудта талархана» гээд «Нейе цейт» газетын гаршагта хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулха, бата бэхи эб найрамдал хангаха талаар Советскэ правительствын ехэ оролдолго гаргадаг тухай, Ази, Африкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлтэй совет хүнүүдэй талархадаг тухай, дүтэ шадарайнь арадуудай зүбшөөлгүйгөөр Дундада далай соо «поларис» ракетэнүүдээр хангагдаһан уһан доогуур ябадаг онгосонуудые байрлуулха гэжэ һанаашалжа байһан НАТО-гой оронуудта хэгдэһэн уридшалан һануулга тухай Н. С. Хрущевой үгэ соо хэлэгдэһэн газарнуудые газетэнүүд тусгаар илгаруулан толилһон байха юм.

БЕЙРУТ. ОАР-та Н. С. Хрущевой аяншалжа байһан тухай дэлгэрэнгы мэдээсэлнүүдые Ливанай газетэнүүд олоор толилно. Араб арадуудай национальна аша туһые ойлгодогойнь, дэмжэдэгэйнь түлөө Советскэ правительствада гүнзэгы баясхалан хүргэһэн Ливанай урдын премьер-министр Рашид Караме, түрүү үзэл бодолтой социалис партиин түрүүлэгшэ Камаль Джумблат гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые «Ад-Дунья-аль-Джарида» гэжэ газетэ дурдаһан байна. Колониализмда болон эзэрхэг түримхэй добтолгодо эсэргүүсэн тэмсэхэдэмнай, үнэн зүрхэнэй туһаламжа үзүүлһэн манай хани — Советскэ Союзые арабууд хэзээдэшье мартахагүй гээд Рашид Караме мэдүүлһэн байна. Нэгэн адли эрмэлзэлгын болон һайн дуранай гол ёһонуудта үндэһэлдэг харилсаа холбоое бидэнэр һайшаанабди.

ОАР-та Н. С. Хрущевой аяншалга, өөһэдынгөө газар дээрэһээ Англиин сэрэгэй баазануудые усадхаха тухай арабуудай хэдэг хуулита эрилтэнүүдые дэмжэһэн шухала мэдүүлгэнүүдынь араб арадуудай хэрэгые ехээр дэмжэһэн ябадал болоно гээд Камаль Джублат хэлэһэн байха юм.

(ТАСС).

Н. С. Хрущевой хэлэ... үгэнүүдэй суглуулбари... Японодо хэблэн гаргагд...

ТОКИО, майн 20. (ТАСС). 19... 1963 онуудта Н. С. Хрущевой ... һэн үгэнүүдэй суглуулбарииие ... томтойгоор хэблэн гаргаха хү... рииие «Синдайся» гэжэ хэблэ... лээ. Суглуулбариин «Социали... коммунизм» гэжэ нэрэтэй түрү... том хэблэн гаргагдаад байна. С... лис болон коммунис байгуул... шухалын шухала асуудалнууд, ... хэйн социализмын байдалые с... дань ургэдхэн бэхижүүлгэтэй ... боотой асуудалнууд тушаа Н. С. ... щевой хэлэһэн үгэнүүд эн... соонь оруулагданхай.

Үлэгшэ дүрбэн томынь х... бэлэдхэгдэжэ байнхай, удахагү... лан гаргагдаха. Тэдэнь «Им... лизм — арадуудай дайсан, эб ... рамдалай дайсан», «Хүдэлмэри... болон коммунис революционно ... лөөн тухай», «Национально-с... рэлгын хүдэлөөн тухай», «Дайн... даае зайсуулха гээшэ түрү... ээлжээнэй зорилго болоно» гэж... рэтэйнүүд.

СОВЕТСКЭ КИНЕМАТОГРАФ... ЕХЭ АМЖАЛТА

БОНН, майн 20. (ТАСС). Б... Германиин «Франкфуртер Альге... не» гэжэ газетэ мүнөөдэр стать... лижо, советскэ «Гамлет» ... фильмдэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн ... на.

«Гамледые» буулгабарилхада... ветскэ кинематографи угаа ех... жалта туйлаа, үнэхөөрөө клас... ска искусствые байгуулагша б... наа дахяад гэршэлэн харуулаа ... газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

«Гамлет» гэжэ фильм хадаа ... хүнүүдтэ, мүн бусадшье ор... хүнүүдтэ угаа ехэ ушар болоно ... «Франкфуртер Альгемейне» г... тэмдэглээ. Тус фильмын түрүү ... харалга Лондондо угаа ехээр ... хогдоо гээд газетэ онсолон тэмд... һэн байна.

Замбуулинай дайдые шэнжэлхэ асуудалаар конференци хаагдаба

РИМ, майн 20. (ТАСС). Замбуулинай дайдые шэнжэлэн мэдэхэ талаар уласхоорондын комитедэй (КОСПАР) сесси Флоренцидэ болоод, мүнөөдэр хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Энэ сесси 12 үдэрэй турша соо үргэлжэлөө.

Эрдэмтэдэй уласхоорондын энэ ехэ суглаанда 35 ороной 500 мэргэжэлтэд хабаадаһан байна. Замбуулинай дайда соо хүнэй удаан саг соо ниидэлгэтэй, планетэнүүд хоорондын автоматическа станцинуудые табилгатай, Марсда ниидэн ошолгые бүридхэлгэтэй холбоотой асуудалнуудые тэдэнэр зүбшэн хэлсээ.

Совет эрдэмтэдэй делегациие академик А. А. Благонравов толгойлһон байгаа.

СЭВ-эй ГЭШҮҮН ОРОНУУДАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

ПРАГА, майн 20. (ТАСС). Хүнгэн промышленностиин талаар Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй саг үргэлжын комиссиин хоёрдохи заседани майн 13-һаа 18 хүрэтэр эндэ болоо гээд ЧТК агентство мэдээсэнэ.

Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Монголой, Польшын, Румыниин, СССР-эй болон ЧССР-эй делегацинууд комиссиин хүдэлмэридэ хабаадаа.

Кубын, КНДР-эй болон ДРВ-гэй түлөөлэгшэд ажаглагшад боложо байлсаа.

1966—1970 онуудта хүнгэн промышленностиин гол һалбаринуудые хүгжөөхэ түсэбүүдые тааруулгаар зохёохо асуудалнуудые комисси зүбшэн хэлсэһэн байна.

Бүд нэхэлгын, арһанай, гуталай, модо болбосоруулгын, полиграфическа промышленностиин талаар СЭВ-эй гэшүүн оронуудай экономическа, научно-техническэ харилсаа холбооной асуудалнууд, мүн бусадшье асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

Лаостохи байдалые зүбшэн хэлсэбэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 19. (ТАСС). СЕАТО-гой саг үргэлжын түлөөлэгшэдэй соведэй ээлжээтэ бэшэ сесси мүнөөдэр Бангкогто болоо. Холбоото Штадуудай гуйлтаар зарлагдаһан энэ сесси Лаостохи байдал тухай асуудалые зүбшэн хэлсээ гээд Ассошиэйтед пресс агентство мэдээсэнэ.

Эзэмдэгшэд Урда Вьетнамда хохидолдо ороно

НЬЮ-ЙОРК, майн 20. (ТАСС). Сайгонһоо баруун хойшоо 72 километрэй газарта Америкын харуулай сэрэгүүдые Урда Вьетнамай партизанууд үсэгэлдэр үдэшэ мэхэлэн гэнэдхээжэ буудаһан байгаа. Америкын нэгэ солдат алуулаа. Америкын нэгэ офицер шархатаа гээд Ассошиэйтед Пресс агентство мэдээсэнэ.

Америкынхидэй хуулита мэдээнэй ёһоор 1961 оной эсэсһээ хойшо Урда Вьетнамда США-гай 230 сэрэгэй алба хэгшэд алуулһан байха юм.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

«Буряад үнэн», «Правда ... рятии» газетэнүүдэй нэгэд... редакциин коллектив корре... Варвара Игнатьевна АПХАНОВАГАЙ хайрата хүбүүн АЛЕШИИНЬ гэнтэ наһа бараһантай да... рамдуулан, гэр бүлынхид... гүнзэгы шаналалаа мэдүүл...

Капиталай оронуудтахи мораль

Аха наһатанаа һажаахал байха

Үхибүүдые хэдышье һайн юумэдэ һургаа һаа, аха наһатаниие дууряадаг юм гэжэ Америкэдэ хэлсэдэг.

Суута демократ Джефферсоной нэрэмжэтэ гимназида англи хэлэнэй хэшээл боложо байба. «Би нажартаа юу хэхэбиб» гэһэн удхатай зохёолнуудые аха классайхид бэшэжэ дүүргээд, багшадаа үгэбэ.

Теэд, нэгэ зохёол мадам Ридые угаа ехээр айлгаа. Тиигээд тэрэ багша хэшээлэй дүүрэхыешье хүлеэнгүй директортэ гүйжэ оролой. Тэрэнь саг дары Там городой полицида хонходожо, дам саашаа Флорида штадай засагай газарнуудта дуулгаба. Карл Дельвигэй бэшэһэн, энэ шууяа татаһан зохёол уран бэлигээрээшье, бэшэгэй дүримэй талааршье биратай бэшэ аад, полициинхидай сэгнэлтээр түрэл орондоо дуратай, патриот хүнэй бэшэһэн гэжэ хэлэхээр байгаа. Америкые негрнүүдһээ, еврейнүүдһээ, коммунистнуудһаа хайшан гэжэ сүлөөлхэ тухайда абын 17-той зантуул һанамжаяа бэшээд, зохёолойнгоо арбадахи мүртэ «би Вашингтон ошожо президентые алахаб» гэжэ нэмэжэрхиһэн байба.

Президентые алаха тусхай хүниие хүлһэлжэ абаа һаа һайн байгаа, теэд түлбэри болгон үгэхэ мүнгэ зөөригүй дээрэһээ, мэдүүлэнгүйхэнөөр Сагаан Байшан худар шурган ороод, президентын эдидэг хоолдонь хоро хаяжархиха һанаатай байгааб гэжэ Дельвик мүрдэлгын үедэ мэдүүлбэ.

Иимэ зохёол бэшэһэн авторай эхэнь хүбүүнһээ арсажа, түрмэдэ хаагдахаһаань үлүү юумэ үгы гэжэ шиидхэбэ.

Л. ВЕЛИЧАНСКИЙ,
ТАСС-ай корреспондент.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. реда... тора — 38-42, зам. редактора — 35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни — 47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни — 48-89, 33-61, корректорская — 35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов идеологического — 24-74, советского строительства и быта — 34-93, рабсельк... ров и писем — 25—41, 38-30, информации — 32-74 и пере... дов — 34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Сов... Министров Бурятской АССР.

Н00120. Зак. № 486.